ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Մէճիտիյէ 20 ղուրուշտան

ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՒՆ

Պիր սենէլիք . . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . . 90 »
Իւչ այլըգ . . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՒՆ

Պօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն

Պիր սենէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 Բարա

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԷՎԱՏՏԸ ՊՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ
ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԽԷՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3ւնճի սահիֆէյէ 5 ղրշ.
4ւնճիւ սահիֆէյէ . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ումումու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 վէ 3ւնճիւ սահիֆէլէրէ . 6 ղրշ.
4ւնճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։
Մէքտուպը նաֆիյաւ տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ։

30 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ Նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունմաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 18 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Տիւնքի Սթանտըրտ ղազէթէսի պիր պէնտը մալումաթընտա Մըսըր հագգընտա աթիտէքի ֆըգրա օգունմուշ տըր.

«Մըսըրտա բէք էհէմմիյէթլի վէ հէրքէսին մէրագընը թահրիք իտէճէք վագաալար զուհուրա կէլմէքտէ տիր.

«Մաթպուաթ իտարէի պէհիյէսի Թարաֆընտան վագը օլան մէմնուիյէթտէն նաշի գարիւնըմըզա պու պապտէ մալիւմաթ վէրմէտիկիմիզտէն տօլայը Թէէսսիւֆ իտէրիզ. Բէզվալիք Սթամպօլ ճիհէթի կազէթալարընըն քէմալը սէրպէսթի իլէ Մըսըրտան կէլէն խապէր վէ թէլէկրաֆլարը տէրճ իլէ օլ պապտէ միւթալէաթա կիրիշտիքլէրինէ տահա զիյատէ Թէէսսիւֆ իտէրիզ.

«Իշտէ Թարիֆ, իշի էօյլէ օլմալը՞ մի. վէ քէօփրիւնիւն պէրի Թարաֆընտա միւսաատէ օլունան պիր շէյ էօթէ Թարաֆընտա մէմնու մը տըր.

«Աճապա Մաթպուաթ իտարէի պէհիյէսի ումուրը Մըսըրիյէ հագգընտաքի մէմնուիյէթի ֆէ՞սխ մի էթմիշ տիր.

«Պու պապտէ մալիւմաթ ալմագ արզուսընտայըզ»։

—

Տիւնքի կիւն բրէնս Բաձիվիլ՝ Եըլտըզ սէրայընա տավէթ պույուրուլարագ, աղշամ իւզէրի սաատ տըր մէզքիւր ճիվարընտա մայէթը Ճըհանէ պէօյիւքլէրի Թարաֆընտան իճրա իտիլէն Թալիմ վէ րէսմը կէչիտտէ հազըր պուլունմուշ տըր կիպի, կէճէ տախի րիֆագաթը իլէ պէրապէր զիյաֆէթը Սէնիյէտէ հազըր պուլունմուշ տըր.

Զիյաֆէթը մէզքիւրէտէ միւքէլլէֆ ֆիխամընտան տախի պաղը զէվաթ հազըր իմիշլէր.

—

Աւստրիա—Մաճար սէֆիրի Պարօն Գալիս իլէ Մատամասը՝ Պէրլին սէֆարէթը մախսուսէսի ֆէվքէլատէսինէ էվվէլքի կիւն պէօյիւք պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իթմիշլէր տիր. Զիյաֆէթը մէզքիւրէտէ Պաշ վէքիլ Սաիտ, Խարիճիյէ Նազըրը Ասըմ վէ Ալի Նիզամի բաշալար հազրէթլէրի իլէ Միւնիր պէյ, Բէշիտ պէյ, բրէնս Անթուան տը Բաձիվիլ, բրէնս տը Բէուս, պինպաշը Պէլօվ, պինպաշը Պէվէրֆէրտէ, բրէնս ժօրժ տը Բաձիվիլ, Իրան սէֆիրի, Բուսիա սէֆիրի իլէ մատամասը, Իթալիա սէֆիրի, Ֆրանսըզ սէֆիրի, Ինկիլթէրրա սէֆիրի իլէ մատամասը, Եունան սէֆիրի իլէ զէվճէսի, Ալէմանիա սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը Մ. Հիրշֆէլտ իլէ մատամասը, սէֆարէթը մէզքիւրէ պաշ Թէրճիմանը Շարլ Թէսթա վէ սաիր պաղը զէվաթ հազըր պուլունմուշլար տըր.

—

Էվվէլքի կիւն Սէլանիքտէն գըրգ գատար Արնաուտ՝ զէնճիր իլէ չիֆթ չիֆթ պիր պիրինէ պաղլը օլտուգլարը հալտէ Սթամպօլա կէթիրիլէրէք պէօյիւք Զապթիյէտէ հապս իտիլմիշլէր տիր.

Պունլար՝ Արնաւուտլըգտան Սէլանիկէ կէօնտէրիլտիքլէրինի էվվէլքի կիւն եազտըգըմըզ իւզ նէֆէր Արնաւուտլարտան իմիշլէր.

—

Գարտան Սէլպինին զաթլինէ տաիր իսթինթագ հէնուզ տէվամ իտիւպ, էվվէլքի կիւն միւթթէհիմլէրտէն իքի շօֆէր իլէ շահիտլէր տէօրթ սաաթ իսթինթագ օլունտուգտան սօնրա, գօնսօլօս Մ. Վրէնչ իլէ, գաթիլ Կոչէնի վէ իքի ինկիլիզ պահրիյէ զապիթանը՝ իքի գօնսօլօսխանէ թէրճիմանլարըյլա պէրապէր մահքէմէյէ կիտէրէք, ազչամա գատար պէհանը իֆատէտէ պուլունմուշլար տըր.

—

Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինին Արնաւուտլըգտա էնիտէն պիր արպէտա չըգմամասընը կէօզէթլէմէք իւզրէ Սէլանիքտէն օլ Թարաֆա կիթտիկինի կէչէն կիւն եազմըշ իտէք տէ, Սէլանիքտէն ախիրէն վիւրուտ իտէն թէլէկրաֆլարա կէօրէ, Տէրվիշ բաշա շէհրը մէզքիւրէ ավտէթ իթմիշ տիր.

Բաշայի միւշարիլէյհ կէչէն այըն 18ինտէ թէքմիլ էրքեանը հարպիյէ Սէլանիքտէն հարէքէթ իթտիկի հալտէ, պիրազ վագթ Իւսքիւպ իլէ Բրիշթինատա իգամէթ իթտիքտէն սօնրա, վալիի ճէտիտ Ղալիպ բաշա վիւրուտ իտէր իթմէզ, Սէլանիկէ ավտէթ իթմիշ տիր.

Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի՝ ալտըղը Թալիմաթը ախիրէ մուճիպինճէ, պիր աղ վագթ տահա Սէլանիքտէ իգամէթ իտէճէք, վէ Եազ մէվսիմինին հուլուլինէ դէկին հայտուտ պէօլիւքլէրինին մէյտանա չըգմամասընը մէն իթմէք իչիւն՝ Ղալիպ բաշա իլէ լազըմ կէլէն Թէտաբիրի գարարլաշտըրմագ, վէ Մագէտօնիատա ասայիշը ումումիյէ իխլալ իթմէք նիյէթինտէ պուլունան Պուլկարիստան ճիհէթինտէն վուգու պուլան հէր թէշէպպիւսը մէֆսէտէթքեարանէյի պօշա չըգարմագ իւզրէ Պուլկարիստան հուտուտընը կէօզէթլէտէճէք տիր. Տէրվիշ բաշանըն Եօզգաթքի Արնաւուտլըգտա բէք աղ միւտտէթ իգամէթ իթմէսինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, գըթալ մէզքիւրէտէ իթթիֆագ օլունան Թէտաբիր՝ հէր նէվի իհթիմալաթա մուգավէմէթ իթմէտէ քեաֆի տիր. Պունտան մաատա բաշայի միւշարիլէյհ՝ Սէլանիքտէ պուլունտուգճա, հէյնը հաճէթտէ իսթէտիկի վագթ Սէլանիքտէն Միթրովիճայա միւմթէտ օլան շըմէնտիֆէր իլէ օ ճիվարլարա կիտէպիլիր. Շունու տա իլավէ իտէրիզ քի, պիր չօգ թապուրլարըն Միթրովիճայա հարէքէթ իթտիքլէրի Թասթիգ օլունմամըշ տըր. Եալընըզ Թաշլըճա նահիյէսինտէքի ասաքէր պիր տէրէճէյէ գատար արթըրըլմըշ, վէ ախիրէն տէ Եօզգաթքի Արնաւուտլըգտա պուլունան ասաքիրը մուհաֆըզայա պիր մըգտար գուվվէթ ասքէրիյէ զամմ օլունմուշ տըր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Մաէլ մէմնունիյէ իշիթթիկիմիզէ կէօրէ, Կիւլլապեան Միքայէլ էֆէնտի՝ Մաքսիմ էֆէնտինին էէրինէ Խարիճիյէ Թէրճէմանլըղը մէմուրիյէթինէ Թային օլունմուշ տըր.

—Օտէսատան պուրայա կէլէն սըղըրլարըն սըհհէթինէ տիգգաթ իտիլմէսի իչիւն Պաշ վէքեալէթտէն վէրիլէն էմրի մուճիպինճէ, ախիրէն Օտէսատան Տէրսաատէյէ վիւրուտ իտէն 500 րէս սըղըր Պօղազիչինտէ վագը Գավագ գարանթինախանէսինէ չըգարըլմըշ տըր. Պու գարանթինա էսնասընտա մէզքիւր հայվանլարտան իքիսի էօլմիւշ, վէ տիկէր էքսէր սըղըրլարտա խաստալըգ էմարէլէրի կէօրիւլմիշ տիր. Սէրիլէնէք հայվանլարը մուայէնէյէ մէմուր օլան պայթարլարա վէրիլէն սօն Թալիմաթա կէօրէ, խաստա սըղըրլար տէրհալ պօղազլանաճագը կիպի, իւզէրլէրինտէ խաստալըգ էմարէլէրի կէօրիւլէն սըղըրլարըն տախի լէ չէտիւէն Թահթը մէմնուիյէթէ ալընմըշ տըր. Թէտապիրը մէզքիւրէնին նէթիճէսի օլարագ, Բուսիանըն ճիհէթը ճէնուպիյէսինտէ զուհուրա կէլէն հայվան խաստալըղը տէֆ օլունճայա գատար, Գարատէնիզտէքի Բուսիա սէվահիլինտէն Տէրսաատէթէ սըղըր իտխալ օլունմայաճագ տըր.

—Իթթիֆայիյէ էանէ Թուլումպաճըլըղը ալայընըն գումանտանը Գոնտ Զէչէնի բաշայա պու տէֆա իքինճի րիւթպէտէն պիր Մէճիտիյէ նիշանը իհսան պույուրուլմուշ տըր.

—Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Գարնավալ կիւնլէրի Թէվգիֆ օլունան հապս իտիլէն Բաթրիգխանէ Թուլումպաճըլարընտան պիր չօգ ճէզայի Նագտի ալընարագ սէպիլլէրի Թախլիյէ օլունմուշ տըր.

—Խարիճիյէ Նազըրը Ասըմ բաշա հազրէթլէրի պիր իքի կիւնտէն պէրու նամիզաճ պուլունարագ մագամընը Թէշրիֆ իտէմէմէքտէ տիր.

—Շումնուտա պիր ասքէրի գըշլանըն օճագը Թուլումպաճըլար իլէ մ. ւհ. Թէրէֆ օլտուղու շէհրը մէզքիւրտէն եազըլըյօր. պու կիւնքի Նիւս... նըմըզտա միւնտէրիճ պուլունան պիր մէքթուպտա պէյան օլունմըշ իսէ տէ, ... Հ... էազըլան պիր մէքթուպա նազարէն, մէզքիւր գըշլանըն իւզէրինտէքի Թուղրայի Հիւմայունի իզալէ թէշէպպիւս իտէրէն պիրինճի կիւնիւ Պուլկարլար Թարաֆընտան հէքք ու իմհա իտիլմիշ վէ օ ագշամ մէզքիւր գըշլատա պիր տէ պալօ վէրիլմիշ տիր. Պալօ էսնասընտա մէզքիւր գըշլատան հարիգ զուհուր իտէրէք 15 սաաթ զարֆընտա քեամիլէն միւհտէրիգ օլմուշ տըր. Էսնայի հարիգտէ սաղըրը իսմիր մօլլասը Հաճի Մէհմէտ Ալի Աքիֆ էֆէնտի՝ մէզքիւր գըշլանըն Պուլկար բրէնսի Թարաֆընտան միւճէտտէտէն ինշա իտիլէճէյինի իսմինի խաքէսէք սէս իլէ պէյան իտիւպ բրէնսին վէ Բուսիա իմբէրաթօրունըն սըհհաթինէ տուա էյլէմիշ տիր.

Էօթէտէն պէրու Նան ու Նիյամէթը հազրէթը Բատիշահի իլէ միւթէնաիմ օլան վէ մէվէմիլէթ րիւթպէսինի իհրազ իտէն պէօյլէ պիր զաթըն շու հարէքէթի մէզքիւր գըշլանըն միւճէտտէտէն ինշասը մաքսատըն սօն պիր հիլէ Թէնասիպ իչիւն մէզքիւր մէքթուպտա պէյան օլունմուշ տըր.

—Պիր գաչ կիւն մուգատտէմ շէհրիմիզտէն հարէքէթ իտէն Միւճթէմէի Ամէրիգա ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Ժ. Հիբին էէրինէ Մ. Սթամպօլթատէս իճրայի վէքեալէթ իլէյէճէք տիր.

ԹԵԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պու սապահ կէլէն Բիւլթէնլէր)

Իսմայիլիա 1 մարտ

Փետրուարըն 21ինտէն 28ինէ գատար Սուէյշ Գանալընտան 88 սէֆինէ միւրուր իտիւպ, 8 կիւնլիւք հասըլաթ 159,000 ֆրանգա պալիղ օլմուշ տըր.

Լօնտրա 1 մարտ

Թայմս կազէթասը՝ Ժէնէրալ Ըսգօպէլէֆին Նութգը ախէրինտէն պահս իտէրէք, բանսլավիզմի Թագպիհ իթմէքտէ, վէ Թէքմիլ Եւրօբանըն սուլհա մուհթաճ օլտուղընը պէյան էյլէմէքտէ տիր.

Մէզքիւր կազէթա՝ Սպանիանըն Եւրօբա իթթիֆագընա գապուլ օլունմասընը Թէքլիֆ իտիյօր.

Վիէննա 1 մարտ

Գրիվօշիէլիլէրտէն իպարէթ պիր հէյէթը մէպուսէ ժէնէրալ Եովանօվիչ իլէ միւզաքէրէյէ կիրիշմէք իչիւն Բաղուզայա կիթմիշ իսէ տէ, ժէնէրալը մումաիլէյհ ասիլէրին արզը իթաաթ իթմէլէրինի Թալէպ իտէրէք, հէյէթը մէպուսէի մէզքիւրէ իլէ միւզաքէրէյէ կիրիշմէքի գաթիյէն րէտտ իթմիշ տիր.

Բէթէրսպուրկ 1 մարտ

Թրիկօնիա մուհաքէմէսինտէ 10 նիհիլիսթ՝ ճինայէթը միւհթէլիֆէ իլէ իտամ ճէզասընա մահքիւմ օլմուշլար տըր.

ՀԱԼԷՊ

Հալէպ մուխպիրիմիզտէն ալտըղըմըզ փետր. 16 Թարիխլի մէքթուպտա աթիտէքի մէվատ Թարաֆըմըզա եազըլմըշ տըր.

Կէչէն այըն 23ինճի չարշէնպէ կիւնիւ իքի զապիթ պիր գաչ խըրսըզլըղըլա պէրապէր գարըշըգ Թանտա օթուրուպ րագը իչմէք վէ քեաղըտ օյնամագտա իքէն, մագթուլէ օլտուղու մէրվի օլան պիր գատընըն ճէնազէսի խընճախըճ գալապալըգը օ արա մէզքիւր մէզարլըղա կէթիրիլմիշ տիր. Գազը խըրսըզլըղըլա մէրգումանըն օրատա օթուրուպ իչէրէք իթմէքտէ օլտուգլարընը կէօրինճէ, օրատա օթուրմալարը միւնասէպէթսիզ օլտուղունու, վէ րագընըն գապրիսթանտա իչիլմէսինին պէհամ իչիլտիքլէրինին պէճալ իտէլէր իսէ տէ, մէրգումլար իքի զապիթ՝ իչկիտէն պաշլարը բուրնումըզ օլտուղու հալտէ, շէօյլէ ճէվապ վէրիրլէր. «Պիր խըրսըզըն իչիւն ն՞ս մաճէրայ պու գատար իզտիհամ էդըլըյօր». Պունուն իւզէրինէ օրատա պուլունան պաղը հէյէթ գավկայա Թութուլուր. Զապիթին պիրի նագլիյա պիր Թաշ իլէ ճարալանըրմագտա, գավկատէլէր գաչըշըրլար մէնուխթէլիֆ մահալլէրտէն զապթիյէլէր էլմիշէրէք, պիր չօգ պիչարէլէրի տէօյմիւշլէր վէ էլլէրինէ կէչէն պիսուն 11 քիշիյի մէրհամէթսիզճէսինէ Թէբէլէտիքտէն սօնրա հիւքիւմէթէ Թէսլիմ իտէրլէր. վէ իչմէ պու 11 քիշի պէօյլէճէ մահպուս օլուրլար. Քավգա զապթիյէլէր՝ ասըլ միւթթէհիմլէրի պուլամամըշլար իսէ տէ իչիւն իքի կիւն սօնրա կէնէ պիրինին պիր գաչ խըրսըզլարընըն էվլէրինի պասարլար, վէ պունտան տօլայը մէզքիւր խանէլէրտէ պուլունան ֆամիլեալար՝ խէվֆ ու տէհշէթէ տիւշմիւշ օլտուգլարը կիպի, պիր համիլէ գատըն տա՝ բէք զիյատէ գօրգմագտան նաշի 6 այլըգ չօճուղունը էօլիւրիւր. Խանէի մէզքիւրէտէ պուլունան 18 եաշլըտա պիր տէլիգանլը՝ մէրգումանըն զապթիյէլէր, «պիզիմ էվիմիզէ կիրմէյէ նէ հագգընըզ վար տըր, եարըն պիր իսթիտա իլէ քէյֆիյէթի վալի բաշա հազրէթլէրինէ խպար իտուպ սիզին ճէզայա չարփըլմանըզը Թալէպ իտէճէյիմ»տէյի մագամը Թէհտիտտէ պիր գաչ սէօզ սէօյլէր իսէ տէ, զապթիյէլէր պունու տա սիւրիւքլէյէրէք պէրապէր կէօթիւրիւրլէր, վէ եարը եօլտա քէնտիսինի պըրագմագ իսթէրլէր իսէ տէ, մումաիլէյհ տէլիգանլը գապուլ իթմէզ. մէրքէզէ պուլունու տա մահպուսէ աթըլըր, վէ էրթէսի կիւնիւ մէրգում զապթիյէլէր՝ մումաիլէյհ տէլիգանլը իչիւն պու տա պիզտէն պիրիսինի եարալատը տէյէրէք տէլիգանլըյը 6 այլըգ մահպուսիյէթէ հիւքմ իթտիրիրլէր.

Բէզվալիք Ապտօ Աճէմ նամ քիմսէ՝ պիր իշ իչիւն կիճէ սաաթ 2 պուչուգ րատտէլէրինտէ խանէսինտէն տըշարը չըգար, վէ մահալլէ մագասընա էէթիշմէզտէն էվվէլ Փէնէրինին մումու պիթմէրէք սէօնէր, վէ օ արա կէչէն զապթիյէլէր պունու Թէվգիֆ իտէրէք օ ագշամը հապս իտէրլէր, վէ էրթէսի կիւնիւ քէնտիսինի մահքէմէյէ չըգարարագ, պու Թէօհմէթտէն տօլայը ճէզայի Նագտի վէրմէք վէ Թէքրար օլունմագ իւզրէ մէրգումը ճէզա պիտայէթ մահքէմէսինէ կէօնտէրիրլէր. Բէիս էֆէնտի հէր ումուր ու մէսալիհի քէմալը Թէքեասիւլ վէ պէթաէթլէ րուհէթ իթմէքտէ օլտուղունտան, մէրգում տէլիգանլըյըն էպէվէյնինէ, պիր աղ սապր իտին, շիմտի իշիմիզ վար տըր, իշիմիզ պիթտիքի կիպի չօճուղու սիզէ կէօնտէրիրիմ տէր.

Պու արա պալատէ զիքր օլունան մէճրուհ զապիթ՝ գօմանտանընըն ... 11 մահպուսլարը կէօրէճէյինտէն, ... Ապտօ տախի ... պէրապէր ... կէօթիւրիւլիւր. Մէճրուհ զապիթ Ապտօյը կէօրինճէ, պու տա պէնի վուրանլար իլէ պէրապէր իտի տէյէրէք ... Ապտօ ... .

Պիր իքի կիւն սօնրա իսթինթագ մէճլիսինտէ ... [illegible] ...

գատիրէ ... վէ ... սօնրա, ... մէրգում Ապտօ՝ օ կիւնիւ ... խանէսինտէ ... վէ ... պիր Թագըմ միւսաֆիրլէրի պուլունտուղունտան, ... մէշղուլ օլտուղու, վէ պունու պիր գաչ ... զէվաթըն շահատէթի իլէ իսպաթ իթտիքտէն, ... [illegible] ... ճուղըն պէրաէթը զիմմէթինէ հիւքմ վէրիրլէր, վէ քէնտիսինի մահպուսէտէն գուրթարմագ իչիւն Թախլիյէ էէնամէսինի զապթիյէյէ կէօնտէրիրլէր։ Ֆագաթ մէրգում տէլիգանլը 5 կիւնտէն պէրու հալա մահպուստէ տիր, վէ մէմուրինի ատլիյէնին վէրտիկի Թախլիյէնամէ պիր չէյ էէրինէ գօնմամըշ տըր։ Պէտպախթ վէ պիկիւնահ չօճուղըն բէտէրի՝ պիր գաչ քէրրէ քէյֆիյէթի պա իսթիտանամէ իտարէի ատլիյէ վէ հագգանիյէ րէվէրանէսի մալիւմ վէ միւսէլլէմ օլան վալի բաշա հազրէթլէրինէ արզը պէյան իթմէք իսթէմիշ իսէ տէ, բաշայի միւշարիլէյհին վագաթի միւսայիտէսի մէզքիւրէյէ բէք զիյատէ ճանը սըգըլմըշ օլտուղունու իշիթտիկինտէն, քէնտիսինին վէլետինի ... պիր վագթտա Թէսատիւֆ իտուպ տէ օլմայաքի մահպուսընըն Թախլիյէսի սէպիլի տահա զիյատէ կէճիքմէ օլունտուղ ... միւլահազասընա մէպնի, պէօյլէ պիր արզըհալ Թագտիմինէ ճէսարէթ իտէմէմիշ տիր։ Պիչարէ Ապտօ 18 կիւնտէն պէրու մահպուս պուլունուպ, մէրգումըն պէտպախթ բէտէրի նէ եաբուճաղընը չաշըրմըշ գալմըշ տըր։ Ասըլ ճայի Թէէսսիւֆ օլան մատտէ շու տըր քի, էսամիսի սէպթը տէֆթէր օլունարագ զապթիյէյէ Թէսլիմ օլունմուշ օլան ասըլ միւթթէհիմլէրին եալընըզ պիրի Թէվգիֆ օլունմուշ, վէ տիկէրլէրի ճիւմլէսի ֆիրար իթմիշ տիր, վէ պունլարըն էլլէրինէ էէվմիյէ կէչինէճէքլէրինի կիւճպէլա Թէտարիք էտէճէք մըգթէտիր պիր գաչ պիչարէ ամէլէ մուզտարիպ օլմագտատըրլար։

Պու վագաայը Նագլ իթմէքտէն մագսատըմըզ՝ ինկիլիզ միրալայը Թրիւգօֆըն Լէվանթ Հէրալտա քէշիտէ իթտիկի վէ Վագըա... Թէլէկրաֆըն մագրունը հագիգաթ օլմատըղընը Թարաֆէյնը պիլտիրմէք տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Էջմիածնի կաթողիկոսը վեհ. Գէորգ Դ. Սրբազան Հայրապետ հազրէթլէրի՝ Հայաստանեայց Եկեղեցիսինին մուաթթալ գալմըշ օլան ուսում ու դաստիարակութեան միլլիյէսինի Թէճտիտ իթմէք իսթէյէրէք, Ս. Սինօտա պիր կոնդակ իրսալ իթմիշ, վէ Ասագերեցլէրին վէզաիֆի րուհանիյէլէրի հագգընտա թահրիրէն Թալիմաթ վէրէրէք, Թալիմաթը մէզքիւրէնին Թապը իլէ պիլճիւմլէ թէմ վէ վիճակլարա կէօնտէրիլմէսինի մէզքիւր Սինօտա Թէքլիֆ էյլէմիշ տիր։

—

Իզմիրտէ միլլէթիմիզ պազը գատընլարընտան միւրէքքէպ օլան Հօգաբարձու ընկերութիւնը՝ պու սէնէ Ս. Յովհաննու Եկեղեցու միւճավիրէ Հռիփսիմեանց գըզլար մէքթէպի շագիրտանընտան 70 գատար ֆագիր գըզլարա 50 ատէտ Օսմանլը լիրասը ... միւթէալլիգ էյլէմ Թէսար իթմիշ վէ Մեսրոպեան էրքէք չօճուգլար մէքթէպինին ֆագիր շագիրտանընա տա էյլիւսէ էտէրէք ... իչիւն ընկերութիւն անուղընտան Ուսումնական Խորհուրդա 14 ատէտ օսմանլը լիրասը կէօնտէրմիշ տիր։

Պու մէյանտա՝ պիր գօմիսյօն մարիֆէթիլէ իանէ Թօփլանարագ 232 ատէտ մէճիտիյէ իպլաղ օլունուպ, 60 տան զիյատէ ֆագիր էրքէք շագիրտան իչիւն տէ րուպայ միւթէալլիգ էյլէմ միւպայէտ օլունմուշ տըր։

—

Փետրուարըն 4ինճի բէնճշէնպէ կիւնիւ սապահըյը Սրբոց Վարդանանց Եօրթուսու օլմագ հասէպիլէ Իզմիրտէ Մեսրոպեան մէքթէպինտէ պիր զիյաֆէթ իճրա օլունուպ, բաբազլարըն գըպիրէր ալայը իլէ վէ Նազմէր Թէրէննիւմի իլէ քիլիսէտէն մէքթէպէ մէզքիւրէ կիթմիշ, վէ Առաջ. Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան իլէ Բագ. Ժողով ատէնապետի վէ պիր խայլի էհալի հազըր օլտուղու հալտէ, տավէթլըլար օգունմուշ, շիիրլէր սէօյլէնմիշ վէ Նութուգլար իրատ օլունմուշ տըր։

Գեր. Առաջնորդ տախի դըստա վէ միւէսսիր պիր մէգալէ իլէ զիյաֆէթը րուհանիյէյի մէզքիւրէյէ խ.թամ վէրմիշ տիր։

—

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դպրոցասէր Տիկնանց գործադիր ժողովս պարտ անձին կը համարի իւր լիաբերան շնորհակալիքն յայտնել Խասգիւղի ուսումնասիրաց հասարակութեան՝ որ փութաց իբրովսան մասնակցիլ մեր տարեկան հանգանակութեան և թեթևցնել ընկերութեան ծանրատար բեռն յուսով եմք որ այն ազնիւ օրինակին հետևողներ կը բազմանան հետզհետէ ի պայծառութիւն ԱԶԳՕԳՈՒՏ Ընկերութեանս։

Այս առթիւ մեծապէս շնորհակալ եմք Տ. Տ. Միքայէլ և Սահակ Քահանայից և Տիրացու Սարգիս աղային որք նուիրեցին իւրեանց աշխատակցութիւն վասն արդիւնաւորութեան սոյն ձեռնարկի։

Ի դիմաց Կեդ. Գոր. Ժողովոյ
Դպրոց. Տիկնանց ընկերութեան
Ատենապետ Վ. Ատենադպիր
Եղիսաբեթ Շահեան Բագուհի Զաքեան
Կ. Պոլիս 16 փետր.

Հանգանակութիւն ի Խասգիւղ
ի նպաստ Դպրոցասէր Տիկնանց
ընկերութեան

	Ալթ. Դահ.
Տիկին Հ. Սուճեան	40
« Տիրուհի Արամեան	40
« Տիրուհի Պէրպէրեան	20
« Թէնուսէֆ Պարոնեան	20
« Մարիամ Պէյլիքճեան	10
« Նեկտար Ս. Միքայելեան	10
Օրիորդ Թագուհի Քիւրքճեան	20
« Փուփուլ Յովհաննէսեան	10
Տեարք	
Եղիա Շահպազեան	60
Մկրտիչ Աղաթոն	60
Ստեփան Ճէմարտախսըեան	60
Յովսէփ Գարամանեան	40
Համբարձում և Լ. Սուճեան	40
Իլիաս Տիօնեան	40
Ղազարոս Նիկողոսեան	40
Բարթող Թէլեան	20
Կարապետ Ցէօքմէճեան	20
Աւետիս Սրմաքէշեան	20
Գրիգոր Պալեան	20
Ստեփան Բաշեան	20
Յարութիւն Իպմիրլեան	10
Զարեհ Շիշմանեան	60
Հանրագումար	680

—

ԻԽԹԱՐ

1353 թիւ Նուսխանըզտա

ՄՕՆԹԷ ԳՐԻՍԹՕ նամ հիքեայէ մէշհուրէ՝ էրմէնի իւլ հուրուֆ վէ Թիւրքի իւլ իպարէ օլարագ պու տէֆա Միհրան Նագաշեան էֆէնտի մարիֆէթիլէ քէնտի մաթպաասընտա Թապ օլունուպ, ճիւզ ճիւզ նէշր օլունմագա պաշլանմըշ օլտուղու կիպի, հաֆթատա 3—4 ճիւզ նէշր օլունաճագ, վէ Թէքմիլինին ապօնէ պէտէլի՝ Սթամպօլ իչիւն 4 մէճիտիյէ վէ թաշրա իչիւն պիր Օսմանլը լիրասը օլաճագ տըր։

Պէհէր ճիւզի 20 բարա ֆի իլէ հէր քիթապ սաթըլան մահալլէրտէ ֆիւրուխթ օլունուր։

Ապօնէ իչիւն Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ 7 Նումէրօլու Միհրան մաթպաասընա միւրաճաաթ օլունմալը տըր։

ՌՈՒՍԻԱ ՏԵՎԼԵԹԻ

Դ.

Շըվէտ գրալը Օն իքինճի Շարլ, Ռուսիա իմբերաթօրու պէօյիւք Բէթրօնուն մէզքիւր պէօյիւք ամէլիեաթընը, եանի Շըվէտ հուտուտու եագընընտա ինշա իթտիրտիկի Սէն Բէթրսպուրկ շէհրինի զէվգլէնէրէք, «Վարըն պէնիմ տօսթում իսթէտիկի գատար եափսընլար ինշա իթտիրմէքլէ էյլէնսին, պէն տէ սօնրատան անլերի եըգմագըլա վէ քէնտի օտունտան չէրկէսինի տախի եագմագըլա էյլէնիրիմ» տէյի պէօպիւրլէնմէքտէ իտի։

Ֆագաթ պու պօշ զուրուրիյէթ ուզուն սիւրմէտի․

Պէօյիւք Բէթրօնըն պէօյիւք մուվաֆֆագըյէթլէրի, մէզքիւր պէօյիւք չէհրի ինշա իթտիրտիկի կիւնտէն պաշլաեաճագլար իտի․

Սէն Բէթրսպուրկ չէհրինին ինշասընա պաշլանտըղը սէնէնին ֆէրտասը սէնէսի եանի 1704 սէնէսինտէ, Նարվա քեամիլէն զապթ իտիլտի, վէ պիր թագըմ սաիր Շըվէտ էեալէթլէրի տախի վէ Թէքմիլ Ինկրիա պէօյիւք Բէթրօնուն սիւնկիւլէրինէ թէսլիմ օլտուլար․

Շըվէտ գրալը, Ֆրէտէրիք Օկիւսթի, սուլհ տիլէմէեէ մէճպուր իտէնէ տէկին Լէհիսթան իլէ եէնի պիր մուհարէպէսինէ տէվամ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի ֆաթիհ օրտուսընըն պաշընտա կէչէրէք, Ռուսիա իմբերաթօրունուն հատտինի թանըթմաեա պըշլամ իչէտի․

Օն իքինճի Շարլըն օրտուսու 43,000 պէհլիվանտէն իպարէթ իտի իսէ տէ, Պէօեիւք Բէթրօ տախի, 100,000 քիշիլիք պիր օրտու իլէ քէնտի խասմինի գարշըլամաեա հազըրլանմըշ իտի․

Միւթէքէպպիր Շարլ, քէնտի ֆիւթուհաթը իւզէրինէ օլ գատար էմին պուլունմագտա իտի քի, «Բէթրօ իլէ, Մօսգովատան պաշգա հիչ պիր մահալտէ սուլհ մուգավէլէսինէ կիրմէնէ բազի օլմաեաճագըմ» տէեու ալէնէն էօյլէմէքտէ իտի․

Պէօյիւք Բէթրօ, պու պէօեիւք պէօյիւք սէօյլէյիշլէրի իշիթտիկինտէ, էլլիւնէրի գամչըլը եէրէ վուրարագ չէօյլէ սէօյլէտի․

«Պիրատէրիմ Շարլ, պէօյիւք Ալէքսանտրըն օյունունու օյնամագ իսթէեօր, ֆագաթ քէնտի գարչըսընտա, պէնի պիր Տարիուս հալինտէ պուլամաեաճագ տըր։»

Ռուսիա Զօրլըն պու քէլամլարը նէ՜ գատար տօղրու չըգտըլար․

Պէօյիւք Բէթրօ, զաֆէր ուսթալըղը պիր թարիք գուլլանարագ, Շըվէտլէրի, Ռուսիա մէմալիքինին իչ իւէրիլէրինէ չէքտի․

Շըվէտ գրալը, պիր չօգ ֆիւթուհաթլար իտէրէք, քէմալը էմնիյէթլէ, պէօյիւք Բէթրօյու գօվալաեա գօվալաեա, Ռուսիա մէմալիքինին տէրինլիքլէրինէ տալըղը սըրատա, տիկէր թարաֆտան Ռուսլար տախի, թէրք իթտիքլէրի մահալլէրի եագըպ խարապ իտէրէք, քէնտիլէրինի գօվալայան Շըվէտլիլէրի, չէօլլէր իչինտէ պըրագմագտա, վէ տայիմա պէօյիւք պիր մուհարէպէեէ կիրիշմէքտէն սագընմագտա իտիլէր․

Պէօյիւք Բէթրօնուն, քէնտի 100,000 քիշիսի իլէ 43,000 նէֆէր Շըվէտլիլէրէ գարշը կէօրէճէք իշինին, Շիմալի Ռուսիա գարլարը վէ պուզլարըընըն կէօրէճէք իշի եանընտա սէօզիւ օյապիլիր մի իտի․

Այնի հալ, պիր ասը սօնրա տախի, Պիրինճի Նաբօլէօնուն պաշընա կէլէճէք իտի․

Աղ վագըթտան, աճըգ, սուսգ, վէ էօյիւմ, քէնտի թէքմիլ տէհշէթլէրի իլէ կէնճ Շարլըն գարշըսընա չըգտըլար, ֆագաթ հիչ պիր շէյտէն եըլմագ պիլմէեէն պու տէլիգանլը գրալ, հալէա քէնտի տէլիգանլը խասմինի տաղտան տաղա գօվալամաեա տէվամ իլլէմէքտէ իտի․ Թա քի, Պէօյիւք Բէթրօնըն օրտուսու իգինի տէ պիւսպիւթիւն զայիֆ իթմէք տէրէճէլէրինէ կէլտի․

Շըվէտ գրալըն, եօլ գըլաղուզլարը տախի պուլունմատըղընտան, պիր իլէրի կիտէր, պիր կէրի կիտէր, վէ հաֆթալարճա տօլաշըր տուրուր իտի․

Նիհայէթ Շըվէտ օրտուսու, Իւքրանիա էեալէթինտէ, Բուլթօվա նամ ունֆագ պիր գասապաեա վասըլ օլտուղունտա, Օնիքինճի Շարլ, արթըգ Մօսգովա չէհրի քէնտի մէրհամէթի թահթընտա պուլունմագտա տըր տէյի զանն իթմէքտէ իտի․

Ֆագաթ քէնտի 43,000 նէֆէրլիք օրտուսու, մուհարէպէտէն զիեատէ, աճլըգ, վէ սուուգտան 27,000 նէֆէրէ թէնէզզիւլ իթմիշ իտի․

Իշթէ թամ Շըվէտ գրալընըն, Մօսգովա անախթարլարը քէնտի աէազընա կէթիրիլէճէք տիր խիւլեաընտա պուլունտուղու սըրատա, Պէօյիւք Բէթրօ վէ Մէնշիգօֆ, 60000 նէֆէր ասաքիր իլէ՝ Շարլըն 27000 նէֆէրէ էնմիշ օլան օրտուսու իւզէրինէ տիւշտիւլէր․

1709 սէնէսի յուլիս 8'ինտէ Շարլ վէ Բէթրօ կէօյիւս կէօյիւսէ կէլտիլէր․

Վուգու պուլան մուհարէպէ, բէք գանլը, վէ Շըվէտլիլէր իչիւն բէք միւսիպէթլու օլտու․

Շարլ խասթա օլտուղու հալտէ պիր թէճիլէ իչինտէ եաթմագտա իքէն, պիր կիւլլէ կէլիփ մէզքիւր թէճիլէյի պարչալատը։

Տիկէր պիր գուրշուն տախի, Պէօյիւք Բէթրօնուն շափգասընը տէլիփ կէչտի․

Միւշարիլէյհիմ իքի կէնճ բաֆիպլէր տախի միւճիզէ նէվինտէն օլարագ, մէզքիւր մուհարէպէտէ սաղ գալտըլար․

Հէլէ Մէնշիգօֆա կէլինճէ, տէօրթ տէֆա աթ տէյիշթիրմէեէ մէճպուր օլտու, չիւնքի պիրիպիրի արգասը սըրա, պինտիկի իւչ աթլար տախի գուրշուն իլէ վուրուլմուշլար իտի․

Նիհայէթ Պէօյիւք Բէթրօ մուհարէպէյի գազանտը։

9000 նէֆէր Շըվէտլիլէրին էօլիւսիւ մէյտանը մուհարէպէտէ սէրիլմիշ, վէ 6000 նէֆէրի տէ Ռուսլարըն էլինէ էսիր տիւշմիւշլէր իտի․

Շըվէտ օրտուսունուն ագչէ սանտըղը տախի Պէօյիւք Բէթրօնուն էլինէ տիւշտիւ, վէ Շարլըն, Լէհիսթանտան վէ Սագսօնեատան աշըրմըշ օլտուղու ավանթալար տա մէզքիւր սանտըղըն տէրունինտէ պուլունմագտա իտի․

Շիմալ հիւքմտարլարընըն էն պէօյիւկիւ օլան, վէ վագթը՛ էն մահիր ճէնկճիսի աատ իտիլէն Օն իքինճի Շարլ, օլ մուազզամ Շըվէթ տէվլէթինին ֆաթիհ գրալը, մաեէթինտէ անճագ 300 նէֆէր մէվճուտու պուլունտուղու հալտէ, մէմալիքի Օսմանիյէտէ պուլունան Պէնտէրէ գաչըպ, կիւճ իլէ քէնտի նէֆսինի Պէօյիւք Բէթրօնուն էլինտէն գուրթարապիլտի․

Թամ օլ վագըթտան, Ռուսիա տէվլէթի, Շարգ գըթասընտա պիրինճիլիք մէվգըընա եիւքսէլիպ պէօյիւք Եվրօբա տէվլէթլէրի սիրէսինէ տախիլ օլտու․

1709 սէնէսի հէնուզ խիթամ պուլմատան, Պէօյիւք Բէթրօ Լէհիսթանը պիր տէֆա տախի քէնտիսի ֆէթհ իտիպ, Շարլըն մէմալիքի մէզքիւրէտէ եարըմըշ օլտուղու իշլէրի թա թէմէլինտէն պօզտու, վէ անըն Լէհիսթան քիւրսիսինէ օթուրթմուշ օլտուղու Ստանիսլասը Ֆրանսայա գաչըրըպ, Օկիւսթի թէքրարէն Լէհիսթան թախթընա օթուրթտու․

Օնիքինճի Շարլ, տօղուզ սէնէտէն պէրու պէօյիւք ֆութուհաթլար իլէ գազանմըշ օլտուղու շանը աըքէրիսինի, պիւթիւն ազամէթինի, վէ հասըլը հէր շէյի, պիր կիւն զարֆընտա զայի իթմիշ, վէ անճագ ճանընը գուրթարմայա մուվաֆֆագ օլարագ, Օսմանլըլարըն ալիճէնապլըղընա սըղընմըշ իտի․

Նէֆսի Շըվէտ մէմալիքի տախի քէնտի հիւքմտարընըն խարապիեէթի սէպէպի իլէ, բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէ թահթընտա պուլունմագտա իտի, վէ էկէր Ալէմանիա իմբերաթօրու վէ Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրի գարշը կէլմէսէլէր, աթիգ Շըվէտ հիւքըմտարլըղը Ռուսիա, Տանիմարգա, վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի պէյնինտէ թագսիմ օլունաճագ իտի․

Պէօյիւք Բէթրօ հալէա քէնտի ֆիւթուհաթլարընա տէվամ իտէրէք, Մօսգովա չէհրինտէ պիր ֆիւթուհաթ ալայը իլէ պէօյիւք պիր գիրիէթ տախի իճրա իլլէտի․

Պաթէհու, Ռիկալը, Ռէվէլի, Թէքմիլ Լիվօնիա էեալէթինի վէ տահա սաիր մահալլէրի տախի զապթ իտէրէք, պիթթէտրիճ պէօյիւմէքտէ օլան Ռուսիա մէմալիքինէ իլավէ իթտի․

Օնիքինճի Շարլ, հալէա Թէք տուրմահըպ, օ տախի քէնտի Թարաֆընտան, Օսմանլըլարը Ռուսլարա գարշը հըգարմաեա ուղրաշմագտա իտի․

Պէօյիւք Բէթրօ, պու իշի տուլտուղունտա, զաթէն տէվլէթի Օսմանիյէ, Ռուսիանըն ֆէվգըլատէ պէօյիւմէսինտէն քէնտինէ տախի պիր թէհլիքէ հիսս իտէրէք, սահիհէն Ռուսիա տէվլէթինէ գարշը իլանը հարպ իլէմէյէ գարար վէրմիշ իտի․

ՌՈՒՍԻԱ ԽԱՀՈՒՏԻԼԵՐԻ

Ռուսիատան Ինկիլթէրրայա իթիճա իթմիշ օլան Եահուտի մուհաճիրլէրինտէն էրքէք, գատըն վէ չօճուգ 350 գատար Եահուտի՛ Լօնտրատա միւթէշէքքիլ իանէ գօմիթէսի մարիֆէթիյլէ, էվէլքի ճումա էրթէսի կիւնիւ Մէրսէյտէն Ամէրիգայա հարէքէթ իթմիշլէրտիր, կէրէք Ինկիլթէրրա գըտիյցա վէ կէրէք մէզքիւր իանէ գօմիթէսի իչիւն տամալար իթմիշլէր տիր․

Ինչու Եահուտի մուհաճիրլէր միյանընտա սահիպի տիրայէթ պիր քիմէսնէ՝ աթիտէքի ճիկէրսուզ վագիալը նագլ իթմիշ օլմագըլա, Թայմզտան նագլէն կաղէթամըզա տէրճ իտէրիզ․

«Պէն պիր ճէրրահըմ, վէ վաթանըմ տա Ռուսիատա Գամինիգ չէհրի տիր․ Շու սօն կիւնլէրտէ գատար գարըմ վէ չօճուգումլա չըրշը պազարը օլան պիր չէհրտէ իգամէթ իթմիշիմ տիր․ Ռուսիատա Եահուտիլէր ալէյհինտէ խուսումէթ վէ ղարազ բէք զիյատէ չօղալմըշ տըր․ Պիր կիճէ չէհրը մէզքիւրտէ վագը խանէմտէ ույուր իքէն, սօզգուտա պիր պայգ բաթըրտըսը իշիտէրէք աբալթաբալ տէօշէյիմտէն գալգտըմ. տար քէնտիմի նէրտիվէնտէն աշաղը աթարագ պագտըմ քի, 3 գաբու աչօղըտա պուլունան գօմշումըն խանէսինտէ պիր արպէտա սէսի վար տըր․ Մէրգում գօմշումըն եօճուգըտա պուլունտըղընտան խապէրիմ օլմազըլա, խանէի մէզքիւրտէն իշիթտիկիմ նալէ ու ֆիղանլարա տայանամայարագ էվէ եագլաշտըմ․ ֆագաթ էվին գաբուսըը իչէրտէն քիլիտլէնմիշ պուլունճա, պիր բէնճէրէնին ճամընը գըրտըմ, վէ էլիմի բէնճէրէտէն իչէրի սօգարագ չէօյլէճէ պար պար պաղըրտըմ «իչէրտէ նէ՞ օլույօր, նէ՞ վար»։ Պու արա խըրզ իլէ էլիմի ճամտան իչէրի սօգմուշ օլտուղըմտան, էլիմտէն գանլար ագմագտա իտի.) Խանէնին իչէրիսինտէ վէ եան թարաֆտան պիրի էլիմի կէրի իթտի, ֆագաթ օ արա գուլաղըմա իլիլթի իլէ գարըշըգ գատըն սէսի կէլտի քի պու սէս չէօյլէ պաղըրըյօրտը․ «Ալլահ աշգընա օլսուն, իչէրի կէլ»։ Գօմշումըն էմսալըղ կիւզէլ պիր գըզը օլտուղունու պիլտիկիմտէն, անիտէ իչին նէ օլտուղունու էյիճէ անլատըմ․ Տէրհալ բէվոլվէրիմի չէքտիմ, վէ բէնճէրէտէն կէօսթէրէրէք շու վէճհ իլէ նիտա իթտիմ․ «Հէր քիմ տըշարը չըգմազսա գուրշունըմա գուրպան կիտէճէք տիր» վէ պու արա պիր գաչ քէրրէ տէ բէվոլվէրիմի հավաեա պօշալթտըղըմտա պագտըմ քի պիր չօգ խըրսըզլար տըշարը ֆըրլայագ ֆիրար իտէեօրլար․ Րէվոլվէրիմի պօշալտը պօշալթմագ, տիկէր պիր Թագըմ գօմշուլարըմ պանա մուավէնէթ իչիւն իթմիւիլէր, վէ օ վագթ հէքսիմիզ պիրտէն սէրիհան մէզքիւր խանէտէն իչէրի կիրտիք․ Նէ՜ պագարըզն, պիր չօճան՛ պալատէ զէքրի սէպզաթ իտէն գըզըն ըրզընա կէչմէքտէ, վէ գըզ իսէ էլլիսէսի բարչա բարչա վէ քէնտիսինտէն պիխապէր պիր հալէտ եաթաղըն իւզէրինէ սէրիլմիշ գալմըշ իտի, վէ անտան տա օտանըն պիր քէօշէսինէ չէքիլիփ թէրեան ու ֆիղանլար իտէրէք ճիկէրսուզ պիր սուրէթտէ վէ պօղուգ պիր սէսլէ պաղըրմագտա իտի․ Խանէնէ հիւճում իտէնլէր՝ մէգպուրէ գատընը վէլվէլէ իթմէքսինտէն նաշի ֆէնա հալտէ տէօյմիւշլէր իտի․ Չօպանը թութմագա չալըշըլտըղ իսէ տէ, պիր թագըմ բէֆիգլէրի՝ Նասըլսա մէրգում չօպանը գաչըրմըշլար․ ֆագաթ պէն չօպանը թանըրտըղըմտան, հաքիմէ կիթտիմ վէ օլ պապատէ շիքեայէթ իթտիմ․ Մէրգում չօպանըն ճէզասը չօրըըլաճաղընա չիւպհէ պիլէ իթմէմէքտէ իտի իսէմ տէ, հաքիմ էֆէնտի պունա չու ճէվապը վէրտի․ «Սուս օլուրսան տահա էյի իթմիշ օլաճագտըն․ Եօգսա էհալի սէնտէն ղարազ չըգարաճագ տըր: Սէնին պէօյիւթմիւշ գըզըն եօգ տըր, սէն քէնտի իշինէ պագ, պու օյուն պիթինճէյէ գատար տահա նիչէ Եահուտի գըզլարընըն ըրզլարընա կէչիլէճէք տիր․»

Մէզգուրէ գըզըն բէտէրի ավտէթինտէ իճրաի ատալէթ օլունմասը իչիւն հիւքեումա միւրաճաաթ իթմիշ իսէ տէ, մահքէմէ գաբուսը խըզ իլէ եիւզինէ գաբանմըշ տըր։ Պունուն իւզէրինէ մէրգում պէտպախթ բէտէր իլէ պիրլիքտէ եագըն պիր չէհրէ կիթտիք վէ եանըմըզա պիր տէ ավոգաթ ալարագ պու պապտէ շիքայէթ իթտիք իսէ տէ, հիչ պիր ճէվապ ալամատըգ․ Պիզիմ շիքայէթ իթտիկիմիզ թէվաթիր պուլընտու, վէ քէօյլիւլէր պունու տուեուլթուգ էվտէ պուլունմատըղըմ պիր կիւն խանէմէ կիրիպ, օտասըն էշեասը եաղմա վէրմիշլէր, խարապ իթմիշլէր, վէ բէնճէրէտէն տըշարը սօգագա ֆըրլաթմըշլար տըր: Շէհրը մէզքիւրտէ վիւրուտիմտէն քէօյլիւլէր պէնի կէօրտիւքլէրինտէ պէնտէ բէվոլվէր պուլունտուղու իչիւն եանըմա եանաշամատըլար: Պունուն իւզէրինէ գարըմ վէ չօճուգլարըմը պէրապէր Բիւֆֆէ կիթմէեէ գարար վէրտիմ․ գըզգարտաշըմ տա գըզըն Բիւֆֆէ իգամէթ իթմէքտէ իտի: Բիւֆֆէ 3 կիւն օթուրուր օթուրմազ Եահուտիլէր ալէյհինտէ պիր խուսումէթ վէ արպէտա տըր գօպտու: Գագտըմ քի էրքէք գատըն չօճուգ գարըշըգ գանլար իչինտէ միւլէմմա օլտուզլարը հալտէ եէրէ սէրիլմիշլէր տիր․ Եահուտիլէր բօլիսէ շիքայէթ իթտիլէր իսէ տէ, բօլիս անլէրի մուհաֆազա իտէճէք եէրտէ կէլիպ էհալիյէ պիրլէշմիշ վէ Եահուտիլէրին խանէլէրինի եաղմաեա վէրմէկ պաշլամըշ տըր․ Պունլար բօլիս օլտուգլարը հալտէ, էվլէրտէն պուլտուգլարը միւճէվհէրաթը ալըպ կիթմիշլէր տիր․ Եանըմտա պիր ագ բարա օլտուղունտան ֆամիլեամ վէ գըզգարտաշըմ իչիւն նավլուն վէրէրէք Բուս հուտուտընա տօղրու կիթտիմ․ Գուրատա պէյլէմէնէ մէճպուր օլտուգ, զիրա հէր Եահուտի խուսուսի պիր րուխսաթնամէյի հաիզ օլմատըգճա օրատան կէչէմէզ իտի․ Ֆագաթ կիճէ էշգալըըն օրայա թէրք իտէրէք, տաղլարտան գաչմայա մուվաֆֆագ օլտուգ․ Ավուսթրիա թօբրագըընա վասըլ օլունճա, պիր արպայա բաքիփ օլտուգ, վէ եագըն պիր չէհրէ կիտէրէք օրատան տա Թէրէն իլէ Զարնօֆա միւվասէլէթ իլէտիք․ Գարըմը չօլուգ չօճուգըմը վէ գըզըմը օրայա թէրք իթտիմ (քի պունլար շիմտի չամաշըրճըլըգ վէ տէրզիլիքլէ իթմէքլէ բարա գազանմագտա տըրլար) վէ պէն ճէմիյէթը Իսրաիլիյէ թարաֆընտան Համպուրկա կէօնտէրիլտիմ․»

ԳԱԹԻԼԻՆ ԳԸՉԸ

(1355 Նըմէրօտան տէվամ)

Սանտըգլար՝ քէնտի համսինին խարէլանէնին նիմ աչըգ բէնճէրէսի էօնիւնտէն կէչտիկինի կէօրմիւշ օլմագլա, մումաիլէյհին եանընա կիթմէսէ շըթապ իթմէքտէ իտի։

Շիւպհէ եօգ տըր քի, Անտրէ աչըգտան աչըգա Մօժիրօնըն վատընա կիւվէնմէքտէ վէ անըն թէվէճճիւհ ու մուհասպէթինէ ինանմագտա իտի, վէ ֆագաթ իչի պաշընըն քէմալը խալիսէթ վէ Թէէսիւրլէ պէեան իթմիշ օլտուղու շիւպհէլէր՝ քէնտիսինին տէ իշէրիսինտէ պիր հէյէճան վէ խալէճան հուսուլէ կէթիրմէքտէ, վէ մումաիլէյհ տէլիգանըը իլէ Լիւսինին միւբալէղէլէրինտէ միւմքին մէրթէպէ հաղըը պուլունմագ արզուսու չէտիտինտէ պուլունտըրմագտա իտիլէր։

Անտրէ՝ միւբալէղէմտէ պուլունան իւչ գաթա եաղլըշըլ, Մօժիրօնըն քէնտիսինէ ուզըւթմագտա օլտուղու էյի սըգտը, վէ պատէհու էվվէլքի աջշամ նէ կիպի վագթ կէչիրիլտիկինէ տախի պիր շէյ սէօյլէմէմէսի իչիւն մումաիլէյհէ էսնիտէն թավսիյէ սիւքիւթ իթմէք իւզրէ, պիր բարմաղընը տուտագլարընըն իւզէրինէ գօյտու։

Մօժիրօն՝ Անտրէյէ ճէվապէն, մէրագ իթմէմէսինի վէ ագըլլըըճա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէկինի վէ պիր սըր սագլամաղը էյի պիլտիկինի անլաթմագ իչիւն, օմուզլարընը սիլքտի։

—Շիւպհէսիզ մատմազէլէ թէպրիք իտէճէք պիր շէյինիզ մի վար, սանտըգքեար էֆէնտի, քի չաղըրըլմագսըզըն գալգմըշ մէմուրիէթ մահալլիւնիզտէն պուրատա կէլմիշսինիզ—սիւվալ իթտի Մատամ Պլանշ, ասլա հազզ իթմէտիկի Անտրէյէ խիթապէն պիր լագըրտը իթմէկինէ պէր միւթատ պուլունտուղու սէրթ պիր թարզլա։

Մումաիլէյհ տէլիգանըը՝ պու քիւսթախանէ սիւալին իւզէրինէ գըր գըրմըզը քէսիլիփ, սաղըրըրըլըգ ալամէթի օլան պիր հարաքէթթէ պուլունտու։ Անտրէ՝ վէլէվ պիր գըր թարաֆընտան օլսուն, Լիւսի իլէ Մօժիրօնուն էօնիւնտէ պէօյլէ պիր հագարէթ կէօրմէկէ ասլա թահամմիւլ իտէմէզ իտի։

Կէնճ գըզ՝ Անտրէնին հըրսլիաթընը անլասը վէ եախօտ տահա տօղրուսը քէչֆ իթտի, զիրա պիրտէն պիրէ չէօյլէ պիր ճէվապ վէրտի․

—Մատամ Պլանշ, պու տէտիկինիզ ասլա գապուլ իտէմէմ: Մ. տը Վիլլէր իսթէտիկինի եարմախա մէճգուն վէ միւխթար տըր․ քիմսէ օնուն իւզէրինէ հաքիմ տէյիլ տիր... Մատամ քի խարէլանէտէն չըգըեօր, տիմէք քի պու սըրատա օրատա հիչ պիր իշի եօգ տըր, պունա հիչ չիւպհէ օլունամազ՝ պէնճէ Թէշէքքիւր իտէրիմ քի պուրատա եանըմտա կէլտի, զիրա օնուն եանըմտա պուլունմասընտան սայըմ խօշլանըրըմ...

Մատամ Պլանշ տուտագլարընը ըըրըմըսը պըշըլըպ, Անտրէ իսէ էլինի մէսրուրիէթինտէն թասըմագտա օլան գալպինին իւզէրինէ տայատը..

Աթըգ վէ պէնտար պիր իհթիյար գարըըն աչըրը եարանըն իւզէրինէ եաղը վագ իթմիշ իտի...

—Պու կիւզէլ լագըրտըլըգ Թէշէքքիւր իտէրիմ, Մատմազէլ—տէտի Անտրէ քէքէլէէրէք—պու սէօզլէր պէնիմ իչին բէք գըյմէթլի օլտուղլարընտան, մանա զիհնիմտէ պըրագաճագըմ... Սօն իչիմիզ պիթմիշ օլտուղունու խասլէր վէրմէնի կէլիեօր իմ... թէֆթէրլէր բէք մունթազամ տըրլար... էն սըրթ պիր միւֆէթթիշ պիլէ թէֆթէրլէրի արաշթըրաճագ օլսա ճիւզի պիր սէհվ պուլամազ տըր... էֆէնտի բէտէրինիզ պու կիւն կէլտիքտէ, մէմուլ իտէրիմ քի մէմնուն օլաճագ տըր...

—Պէն տէ էօյլէ ումարըմ, Միւսիւ Անտրէ—տէտի կէնճ գըզ—եախօտ տահա տօղրուսը էմինիմ քի բէտէրիմ կէլիճէ պիր տէ... սիզին կիպի պիր զաթըն պիզէ պէօյլէ տէվամլը խիզմէթ իտէճէկինտէն տօլայը թէշէքքիւր իտէճէքտիր... պու ալ... տօղրու օլաճագ...

Լիւսի պու լագըրտըլարը պիթիրիր պիթիրմէզ, իչէրի կիրմիշ օլան Ֆանքիւլէտ պէրու արապա գարըսընըն էչիկի իւզէրինտէ տուրմագտա օլտուղունու, պէօյիւք Անտրէյէ խիթապէն չէօյլէ պաղըրդը․

—Միւսիւ տը Վիլլէր, իշթէ պանտգա Թաչ... չանթա վէ Թօրպալարը պիլմիշ կէլիեօր... եարըմ տաղըգատան պուրատա օլաճագ տըր...

—Է՛ ճանըմ—ճէվապ վէրտի Լիւսի սէվինճէ—կէլսին, հօշ կէլտի սէֆա կէլտի... շիւքիւրլէր օլսուն Ալլահա, պիզիմ ֆապրիգա օ ֆապրիգալարտան մէթին քի, պանտգա թահսիլտարը կէլտիքինտէ ալթըմըթլըք վէ էնտիշէյի մուճիպ օլսուն... պէն օ էճէլը բըզ ատամլարը չօգ սէվէրիմ։

—Իշթէ... Թէքրար իթտի իչին պաշը.

Բիւլ բէնկի բուպալար կէյմիշ էլլիսէ պիր ատամ ֆըլհագիգա օ արա ֆապրիգանըն հավլուսունա կէլմէքտէ վէ Թա ուզագտան քէմալը հիրմէթ ու րիայէթլէ Մատմազէլ Վէրտիէյի սէլամլամագտա իտի․

—Պէն կիտէյիմ—տէտի Անտրէ խարէլասնէյէ տօղրու կիտէրէք...

—Պարութ աթէշ ալմաեա եագլնտըր—տէտի Մօժիրօն քէնտի քէնտինէ... Գումպարատան սագընալըմ...

ԺՋ.

ԽԸՐՍԸԶԼԸԳ

Անտրէ՝ սայքի եարը եօլտա, պէօյիւք պինանըն նէրտիվանը իլէ քէօշքին արաընտա Թահսիլտարա րաստ կէլէրէք տէտի.

—Սապահլար խայր օլսուն, Միւսիւ Էթիէն...

—Սապահլար խայր օլսուն, Միւսիւ տը Վիլլէր—ճէվապ վէրտի մէմուր..

—Ալթըմըշ իւչ պին տիր, տէյի՞լ մի...

—Թէմամ, էֆէնտիճիկիմ... իշթէ բուսուլա:

—Կիտէյիմ բարալարը կէթիրէյիմ...

Անտրէ պունու տէյէրէք խարէլասնէյէ տօղրու կիթմէյէ տէվամ իթտի, վէ պանտգա թահսիլտարը տա Մատմազէլ Վէրտիէնին նէզտինէ կիթտի:—Պու Թահսիլտար օն սէնէտէն պէրու պուրա իքի տէֆա եանի հէր այըն օն պէշինտէ վէ 30րընտա մէզքիւր ֆապրիգայա կէլմէքտէ օլտուղունտան, արթըգ խանէ խալգը իլէ թէքլիֆսիզ օլմուշ իտի:

—Իշթիրամաթը աճիզանէմի Մատմազէլ Վէրտիէյէ արզ ու թագտիմ իտէրիմ—տէտի մումաիլէյհ Թահսիլտար—Մ. Վէրտիէ նա՞սըլ տըր...

—Բէտէրիմ բէք ալա տըր... Թէշէքքիւր իտէրիմ սիզէ, Միւսիւ Էթիէն,

—Պու զաթ տա տայմա եօրղունլուգտա... տայմա ուզագլարտա պուլունուր...

—Ա՛հ, էվվէթ... Միւսիւ Էթիէ՛ն... մութթասըլ իշ իլէ մէշղուլ տըր... հիչ եօրկունլուգ պիլմէզ:

—Էվվէթ... էվվէթ... կիճէ կիւնտիւզ մալ արթըրըմագտա տըր... հալ պու քի ինթիխաճը եօգ տըր... Մ. Վէրտիէ խայլի զէնկին տիր... նէ սէրվէթ սահիպի օլտուղունու պիլ պիլիրիզ... օնուն իմզասը պուլունան քեաղըտտան ասլա գօրգուլմազ... Բէնտիսի պուրատա օլմատըղը վագթ ֆապրիգայա սիզ մուգայյէտ օլուրսունուզ, տէյի՞լ մի, Մատմազէլ... բէտէրինիզին պուրատա պուլունմատըղը հիչ պիլլի իթմէզսինիզ...

(Տէվամ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ՇՈՒՄՆՈՒ

Տերսի զրմնընտա տիրատեսի մեքթուպ թարգմանվեր «Թարգմանչաց» կէսնտերիվիզ տիր։

12 փետր. 1882

Խմբագիր,

Ամոյս 4ին վարդանանց օրն, ինչպէս շատ տեղեր, ասա ևս ի միշտակ և ի պատիւ անմահ դիւցազուններուն թէ եկեղեցիին և թէ դպրոցին մէջ ըստ կարելւոյն շքեղ հանդէսներ կատարուեցան։ Եկեղեցին սովորականէն աւելի լեցուն էր, կրօնական արարողութեանց աւարտումէն զկնի երկսեռ դպրոցի աշակերտաց երգեցողութեամբ մի սուտար բազմութիւն ազգային դպրոցը դիմեց։ Հանդէսն՝ որ մտիկ երկուքուկէս ժամ տևեց, ազգային երգերով, հօրուան պատշաճ ճառերով սկսաւ և վերջացաւ։ Թէև մի քանի տարիի վեր ասա սոյն հանդէսը կը կատարուէր, սակայն ոչ այնչափ ոգեւորեալ որչափ այս տարի, մանաւանդ թէ առաջին անգամն էր որ հանդիսին դեղեցիկ և արակն սեռը միանդամայն ներկայ կը գտնուէին, մինչդեռ ուրիշ տարիներ արակն և իգական սեռի համար զատ զատ հանդէս տեղի կունենար։

Երեկոյին ալ մի թատերական փառաւոր ներկայացումը տրուեցաւ ընդ առաջնորդութեամբ Մեծ. Լևոն էֆ. Փիւշիլեանի այն մի խումբ թատերասէր երիտասարդաց կողմէն, որի համար արդէն Զեղգրած եմ։ Նիւթն էր կոռնակ, և մի ծիծաղաշարժ զաւեշտ։ Սխալած չեմ կարծեացս մէջ երբ առաջինն ամակաւս գրեցի թէ յուսալի է որ սոյն խումբն օրըստօրէ յառաջանայ իւր ձեռնարկին մէջ եթէ քաջալերուի, զի այս անգամ այնչափ աւելի կատարելութեամբ և յաջողակութեամբ կատարեց առնիւր իւր դերը, որչափ անյաջող գնաց վերջին անգամբազդատմամբ։ Օտարազգի զինուորական և քաղաքական պաշտօնեայք ամենքն ալ շնորհակալութեամբ մեկնեցան։ Ես աւելորդ չպիտի համարեի գոնէ ի քաջալերութիւն յանուանէ յիշել խումբին ազնիւ պարոնների անունները, սակայն գոնէ այժմ պիտի լռեմ մինչև որ մի ընկերական կազմակերպութիւն ստանայ գործը։ Այս տեղ չկայ և ոչ մի ընկերութիւն. տարիներ յառաջ քանիներ ծնած են և ապրիլ դանիլ ծագկին պէս ալ չուտ մի թռուցիկ ու չորցեր են. ուստի իրաւամբ դովեստի պիտի արժանանան յիշեալ խումբի ազնիւ երիտասարդներն երբ աշխատին իրենց անկերպարան վիճակը մի քիչ կերպարանաւորելու հիմնական հաստատուն և յարատև գործունէութեամբ և կարգ ու կանոնով։

Մինչդեռ այսպէս շքեղ հանդէսներով և քաղցր յիշատակութիւններով Շումնցի Հայն կ'ուրախանար, տխուր իրողութիւնք յաջորդաբար ամեն ինչ փոխեցին։ Տեղւոյս Հայոց եկեղեցիէն մօտիկ 600 դրչի արժողութեամբ ոսկի գողցուեցաւ. գողը Թաղ. խորհրդոյ Մեծ. անդամոց աչալրջութեան շնորհիւ իսկոյն բռնուելով կառավարութեան յանձնուեցաւ և գողն ալ գրեթէ ամբողջապէս վրան գտնուեցաւ։ Գողը մի ազգային է և գողութիւնն այնպիսի ծանր պարագայից ներքև եղած է, որ ի վերայ գրեթէ ոչ միայն անպատշաճ և անյարմար կը դատիմ ալ և կ'ամաչեմ իսկ։ . . . Ոմանք այդ ստորին արարածին բանտարկութիւնը խրդճի և ազգային պատիւի դէմ կը համարին, սակայն ոչ ապաքէն չպատժել յանցաւորը զայն քաջալերել ըսել է և եթէ իրօք խղճի կամ ազգային պատիւի դէմ նշանախեց մ'ալ կայ, այն ևս այսպիսի պարագայների մէջ լռելն ու անտարբեր մնալն է։

Տեղւոյս զօրանոցն, որի համար կը կարծուի թէ Պուլկարիոյ առաջին զօրանոցն է, ամսոյս 5/17ին, երեկոյեան ժամ 9½ին կրակ առնելով մինչև առաւօտ մօխիր դարձաւ հակառակ մարդկային բոլոր ջանից. մարդի վնաս չկայ, բայց նիւթականը 3000 ոսկին կ'անցնի։ Տակաւին ստուգապէս չդիտցուիր թէ որ տեղէն և ինչպէս առած է կրակը, սակայն հասարակաց կարծեաց նայելով կրակը մի ծխնելոյզէ յառաջ եկած կերևի, զի զօրանոցի այրած մասին ծխնելոյզները շատ գէշ շինուած են, որ ի ապացոյց կը համարուի այն, որ մէկու կէս ամսուան մէջ սոյն մասն երեք անգամ կրակի բռնուած է ծխնելոյզներէն, երեք անգամին ալ յաջողած են կրակին առաջն առնուլ։ սակայն այս անգամ կրակը յաղթեց։ Արդա՞ր է ժողովրդեան ցասումը թէ ինչի համար չէնքին կառավարութիւնն անտարբեր մնաց և չինել չտուաւ ցարդ ծխնելոյզներն։ Զօրանոցի սոյն չէնքն թէև ցաճկէն մնացած 50—60 տարուան մի հաստատութիւն է, առաստաղը միայն տախտակամած և մնացած մասերը քարուկիր են. սակայն արդի կառավարութիւնը տակաւին անցեալ տարի 1500 ոսկիի կլորիկ գումար մի ծախսած է չէնքին մէջ օտարազգի գլխաւոր սպայների համար բնակարան, մատենադարան և գլիւպ մի հաստատելու և զօրաց մասն ալ աւելի բնակելի ընելու համար։ Այս չէնքին մէջ կը գտնուի նաև մեծ բանտ, որ ազատեցաւ իւր բնակիչներով և բոլորովին անվնաս մնաց անշուշտ ի մեծ ցաւ բանտարկելոց և յուրախութիւն կառավարութեան և ժողովրդեան։

Նամակս վերջացնելու վրայ էի, երբ լսեցի թէ Սոֆիան մէջ ազատականների մի խումբ նախարարաց ժողովի նախագահ Պ. Թէոտոր Իգոնոմոֆի կենաց դէմ դաւադրութիւններ որոշած է. կեցցէ՛ ազատականութիւն. մեռցնե՞ն ուրիշն իրեն համար. ահա՛ մեր ժողովուրդին հասկցած ազատականութիւնը։

ԳՆԴԱՆԷ

ԹԻՖԼԻՍ

Թիֆլիսի մուխտիրիմիզմէն յունվար 12 թարիխի իլէ ալսրզրմզ մեքթուպ մաթպասմզա իրսալ զըլընմզր։

10 փետր. 1882 Թիֆլիս

Ամիտէի մեքթուպզմզ կաղեթի միլեթալրինիզին պիր քէօշէսինէ տերճինի թէմէննիտիրիմ։

Մահը հալին 4ինէ թէսատիֆ իտէն վարդանանց կիւնի, մեքթպիմզին եէվմզ մախսուսը օլմազ հասէպիլէ, սապահլարին քիլիսէ խիթմընտա թէքմիլ տիրացու չճուզլար վէ քահանայ՝ էլպիսէի բուհանիէլերինի լապսա օլուզլարը վէ միլի նաղմէլեր թերենիլիմ իլէտիբլերի վէ պերապէրլերինտէ մեքթեպ Հոգաբարձութիւնը վէ Թաղ. խորհուրդ ազալարը վէ Ռումելիի Շարդի ումում մեքեթիպզը երմէնիան նազըրը Մեծ. Մկրտիչ ազա Մեսրոպեան վէ զէվաթը սայիրէ հազրը պուլունմըշլարը հալտէ, մեքթեպէ կիտիլուպ, եվվելա խալհանէյա իտիրմիշ վէ պատէհու մեքթեպին գըզ վէ երքեք չակիրտանը թարաֆընտան միէսսիր նուիթգլար իրատ վէ երգլեր թերենիմ իտիլմիշ տիր։ Անճագ մաեթթեսսիֆ կէօրիւրմիշ տիր քի, սաաթ ալաֆրանկա 12½է տէկին իմթիսատ իտէն իչպու զլնէթմէ պաղը փէտերլեր հիչ տէլիլ իսէ օլ կիւնիւ էվլատլարընը պէօյլէ պիր զինէթինտէ հազը պուլունմամագտա իտիլեր։

Եէվմի մէզքիւր կիճէսի տախի, չէհրիմիզ եէրլի վէ ցերսատէթլի տէլիգանլըրընտան միթէչքիլ պիր դերասանական խումբ Դպրոցասիրաց ընկերութիւնըմզը մէնֆաաթընա վէ անընճ հիմայէսինտէ օլարագ Լիւքսէմպուրկնամ թէաթրոտա «Վահան Մամիկոնեան» ողբերգութիւնը վէ «Մատամ Ռուզուա» գօմէտիասը իլէ «Զէվզէքլէրին խիւլասասը» նամ լուպիյաթը մէմնուն օլունուր տէրէճէտէ իճրա իթմիշ տիր։

Թէաթրոտա հիչ պիր պօշ մէվզը վէ լօճա կէօրիւնմէմէքտէ իտի։ Հազրրունուն էքսէրիսի Պուլկար մէէմուրիյնի վէ ասքէրի զապիթանը օլուպ, լօճալարտա տախի սէքիզ օն միլլէթիմիզ միթէպէրան ֆամիլեալարը վէ միլլը սահրէ ֆամիլեալարը հազրը պուլընմագտա իտիլեր։ Ալաֆրանկա սաաթ 8տէ բէրտէ քիւշատ օլընտրգտա, չէնատա 22 քիշիտէն միւրեթթէպ կէօրիւնէն խուտրն ճանիկեան Ստեփան աղա թարաֆընտան թալիմ իտիլէն պիր երգի եէք ավազ, վէ էվվելճէ նօթասընը թերթիպ իտէն ասքէրի մուզիգանընն ահէնկիկի թերենիմ իթմիշ տիր քի, հազրրունուն խօշնուտիյթինի մուճիպ օլարագ թէքրարլանմասը թալեպ իտիրմիշ տիր։ Մուախխարէն Ողբերգութիւնա պէտ օլունարագ, ոտաթ ալաֆրանկա 2½է գատար 3 բէրտէ ողբերգութիւն վէ 3 փէրտէ գօմէտիա իճրա օլունմուշ տըր։ Հազրրուն իչպու լուպիթը քէմալը հայրէթ վէ մէմնունիյէթիլ թէմնաչա իթմիշ վէ եզհէր ճիհէթ մէմնուն վէ մէսրուր օլմուշ տըր։

Մէմլէքէթիմիզտէ պիրինճի տեֆասը օլարագ էրմէնիճէ լիսան իլէ վէ բէք կիւզել օուրէթտէ իճրա իտիլէն իչպու լուպիթի նէ տէրէճէտէ միլլէթին չէրէֆինի մուճիպ օլտուղու թարիֆէ հաճէթ տէլիլ տիր։

Իմտի վազիֆէտէն ատա իտէրիմ կազէթտի միւթէպէրէնիզ վաստէթասը ըա թէչքքիւրի ադիմիմի պէեան իթմէկէ Մեծ. Գաբրիէլ Թօգաթլեան, Գ. Թերզեան, Ց. Սիլիճեան վէ Ստեփան Ճանիկեան էֆէնտիլէրէ քի, դերասանական խումբուն էզհէր հիհէթ նիզամ ու ինթիզամընա նէզարէթ իթտիքլերի կիպի, ումում էլպիսէլերի տախի քէնտի էլէրիյլէ հազրը իթմիշլեր վէ ներկայացումուն հէր պիր խուսուսընա սարֆը էմէք իթտիքտէն մատատ, բոլարը տախի պէլա գուսուր իճրա իթմիշլեր տիր։ Լիֆէնտիի մումաիլէյհիմ մէհ ու սիթայիշը ումումիյէ մաղհար օլմուշլար, վէ ընկերութիւնը տախի նազ օլարագ 15 ատէտ լիրա, վէ 10 լիրա գէյմէթինտէ էշեա էլտէ իտէպիլմէսինէ սէպէպ օլմուշլար։

Բէզալիք պիլնաստա թէպրիք իտերիմ դերասանական խումբուն վերատեսուչու պուլունան Յովհաննէս Գ. Մեսրոպովիչ էֆէնտիլի քի, ներկայացում հագըզնտա միլլէթճէ վէ ընկերութիւնճա մուգու պուլան պաղը վահի էֆքարլարա մահճուպանէ թէհամմիլ իտառաց, հէր մէվանիի ֆէթհ իթմիշ վէ իչին իլէրու կիթմէսի իչին լազըմ կէլէն թէտապիրի իթթիխազ իլլէմիշ վէ հաթթա չօգ քիշիլերին թազիր ու թահգիրլերինի տախի միլլէթբէրվէրլիյինտէն նաչի հազմ իտէրէք, իչի պաշա չէգարմըշ վէ միլլէթի չու չէրէֆտէն վէ ընկերութիւնու չու ֆէվիտտէն թէհիտէսթ պըրագմամըշ տըր։

Էֆէնտիի մումաիլէյհէ, տերէօտէ իթմիշ օլտուղու իսրզմէթի թէմամը լա իճրա իթտիկինտէն տօլայը, խասսէթէն պէեանը թէչքքիւր իտեր, վէ տայիմա պու կիպի խուսուսլարտա միլլէթին թէգատիմի հագզընտա օլան նէյաթ ու մեգաս

ՄԻՒԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Կէչէնտէ Մալթա ատասը ճի. վարընտա մաքինասը սագաթլա. նան խարէքէ Մախսուսէնին Մէգա. ըը Թէվֆիք վափօրընը ճէգիրէրէ մէզ քիւրէ ճիվարընա չէքիպ կէօթիւր. միւշ օլան ինկիլիզ վափօրընըն մէն. սուպ օլտուղու գումփանիա մաճ. քէմէնէ միւրաճաաթլա խարէքէ Մախսուսէտէն խէլաս ագչէսի օ. մագ ուզրէ 160 լիրա Թալէպ իթ. մէքտէ իմիշ իսէ տէ , խարէքէ մէզքիւրէ ռայընըզ քէօմիւր վէ սաիրէ մէսարիֆինի վէրմէյէ ռիզա կէօսթէրմէքտէ իմիշ ։

— Իսքէնտէրիյէտէն կէլմէքտէ օլան Խըտիվիյէ քօմբա վափօրը Աք տէնիզտէ չէտին պիր ֆուր. թունայա թութուլուպ պաշ տի. րէյինին արմալարը քըրըլըն գը. րըլմըշ վէ բէք ֆէնա պիր հալտէ տուն սապահ Տէրսաանէյէ վա. րըլ օլմուշ տըր ։

— Եանկըն գուհարինտէ սիլահ աթանլարըն տիւշարը միւճազաթ օլաճագլարը էվվէլքի կիւն Պէյօղ. լունտա տէլլալլար վասըթասը իլէ էհալիյէ իլան խոլըմիշ տըր ։

— Պէյօղլունտա ինշա օլունմագ. տա պուլունան Թըամվայըն կիւ. զէրկեահընտա Թէսաուֆ իթմէք միւնասէպէթիլէ հէտմի իգթիզա իտէն խանէլէր սահապը իլէ Թը. րամվայ շիրքէթի պէյնինտէ էմ. լաք ֆիյաթընճա վուգուա կէլէն իխթիլաֆը պէրթարաֆ իթմէք ի. չիւն Ալթընճը Տաիրէտէ պիր գօ. միսիօն Թէշքքիւլ իթմիշ տիր ։

ԻԼԱՆԱԹ

Տէրսաանէթ մէրքէզ իտրա տաի. րէսինտէն կէլէն իլան .

Գասիմփաշայի վէրէսէսինին Մարի. գօլա պա իլամը չէրի մահքիւմին. պին տէյինէրի օլան մէպալիղը մալիւմէնին Թէսվիեէսի զըմնըն. տա վէրէսէի մէրգումէնին էօհ. տէի Թէսարրուֆընտա օլուպ ֆի. րուխթինէ մուլաֆագաթը իյլէ. տիքլէրի Հէյպէլի ատատա Մէտա սօգաղընտա քեարին 4 նումէրօ ի. լէ մուրաքգամ պիր պապ խանէ իլէ , Թաթավլատա Մուսա սօգա. ղընտա քեարին 15 նումէրօլը տի. կէր պիր պապ խանէ , Գասըմ Բա. չատա Թէրսանէ գարշուսընտա քեարին 23 նումէրօլը Թիւթիւնճիւ կէտիկի արսասը պունտան ագտէմ պիւմիւզայէտէ , Ատատաքի խանէ 18.000 վէ Թաթավլատաքի խանէ 3100 վէ մէզքիւր արսա տախի 800 ղրշ. պէտէլ իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ Թէգարրուր իյլէմիշ օլտուղունտան , Թարիխը իլան. տան իթիպարէն 31 կիւնէ գատար նիզամը վէճհիլէ 100 տէ 5 զամմըլ. լա զիյատէէ Թալիպ օլանլարըն Տէրսաանէ մէրքէզ իտրա տաի. րէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ի. լան օլունուր ։

17 Հուպաթ 97

ԻԼԱՆ

Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նա. ֆիա Նէզարէթի իթթիսալինտէ 25 նումէրօլը մաթպաա՝ իշպու 98 սէնէսի մարտը իպթիտասըն. տան իթիպարէն իճարէ վէրիլէ. ճէկինտէն , կէրէք խանէ վէ կէ. րէք մաթպաա իչիւն Թալիպ օ. լանլար՝ Պապը Ալիտէ Մաթպուաթ խարէսի խիւլէֆասընտան Հըֆզի պէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ի. լան օլունուր ։ 3—1

ԱԼԱ ԳՈՆՖԻԱՆՍ

ՅՆ. Մ. ՊՈՒԼՕՐԵԱՆ

ՎԷ ԳՈՒՄԲԱՆԻԱՍԸ

Նօ. 38 ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱՏԱ Նօ. 38

Մէզքիւր մաղազատա Ֆրանսանըն Գօրտօ ֆապրիգալարընտան Օ. կիւսթ Մէլէր վէ Րանգուր նամ ֆապրիգալարըն հէր ճինս գօննագ վէ շարապլարը իլէ , Սէլանիք, Զանագ Գալէ, Գըրգ Քիլիսէ , Գարթալ վէ մահալը սաիրէ էնվաի շարապլարը մէվճուտ օլտուղու կիպի, հէր ճինս. տէն ամպէրճէլէր (Լիքէօր) վէ չիզօլաթալար վէ չայլար մէվճուտ տըր ։

Պունլարտան պաշգա , մէզքիւր մաղազանըն գանթարլըյէ մալի վէ պալըզ խումարթալարըն , վէ Էտիրնէ տիլի վէ բէյնիրլէրինին էն ալա վէ էն նէֆիս ճինսլէրի սաթըլմագտա տըր .

Ֆիյաթ մատտէսինէ կէլինճէ , պունտա սաիր մաղազալարա նիսպէ. թէն նէ տէրէճէ տուճուզ օլտուղու 150 գատար էհնէյի միւթէմէյիզանը Թիւճճարանըն խանէլէրի լէվազիմաթընը մէզքիւր մաղազատան Թէտա. րէք իթմէքլէրինտէն անլաշըլըր ։ Պու տէսթըռիմըզ պիր քէրրէ մէզքիւր մաղազատան ախզուիթա իտէն գանի օլապիլիր ։

Ֆէզալիքէ իշթիրա օլունան մալլէրին նագլի իչիւն տախի պէօյիւք գօլայլըգլար իթթիխազ օլունմուշ տըր ։ Շէօյլէ քի , կէրէք Աթամպօլ , վէ կէրէք Պէյօղլու վէ կէրէք Գատը քէօյիւնտէ միւշթէրիլէրին խանէ. լէրինէ գատար Թէսլիմ օլունտուղու կիպի , սաիր քէօյլէր իչիւն տախի վափօր վէ գագար գայըգլարընա Թէսլիմ օլունուր ։

Ումարըզ քի , պու գատար ֆէտաքեարլըգ կէօսթէրէն մաղազայա , էհնէյիլէր կիպի , միլլէթտաշլարըմըզ տախի րաղպէթ միւսաարաաթ ի. տէրէք , մէմնուն օլուրլար ։

ՉԷՕԼ .— [illegible]

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸՆԱ ՏԱԻՐ

ՎԻԷՆՆԱՆԸՆ ՄԻԼԼԷԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

Իշպու պանգա էօմիւր սիկուրթասընտան մաատա , չօճուգլարըն պէօյիւմէսինէ գատար պիր սէրմայէ բէյտա իթմէք ուզրէ ագչէ տախի գապուլ իտէր ։

Պու պանգա [illegible] 1869 [illegible] 3 վէ Մա. [illegible] 1870 [illegible] 27 [illegible] վէ 747/640 [illegible] ։

Մէզքիւր պանգա՝ ինսանըն էօմրիւնիւ մուայյէն (քըրամիյէլէրլէ վէ քեարֆէլի չէրայիթը մալիւմէ իլէ սիկուրթա իտէր . Եանի էօմրիւնիւ սիկուրթայա գօյմագ իսթէյէն ատէմ կէրէք հէր նէ վագթ վէֆաթ ի. տէր իսէ , վէ կէրէք սիկուրթա միւտտէթինին սօնղրա սաղ գալըր ի. սէ , պու պանգա օ ատէմին Թային իթտիկի մըգտար մէպլաղը , վէ օրթագլաշը օլան սէրմայէլէրի սիկուրթա իտէր ։

Մէզքիւր պանգա՝ Թալէպ օլունան Թազմինաթը, ալա Թէնզիհէ վէ Թէնզիլէ իթմէքսիզին սէքիզ կիւն սօնղրա Թէէտիյէ իտէր, վէ ինսանիյէթ բէրվէրլիք գավաիտինէ Թէվֆիգէն , քէնտի միւշթէրիլէրինէ բէք միւ. սաիտ շարթլար վազ էյլէր ։

Տահա զիյատէ մալիւմաթ վէ Թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Աճէնցիա բէք չօգ լիսանտա րիսալէլէր Թէտարիք իթմիշ տիր ։

Թիւրքիա վէ Մըսըր իչին Ճէնէրալ աճէնթը
Ա. ՀԼՖԹԷՐ

Գալաթատա Գարաքէօյտէ պօր. սանըն գարշըսընտաքի տաիրէնին խիւսուսի գօդամընտա 13 նումէրօլու օտատա ։

Աթամպօլտա Քիւչիւք Եէնի խանտա Մ. Հէրմ. Ա. Հօլլթէյն վասըտ. ըյլէ կէլմիշ օլան հէր սիկուրթա պէտէլինի ալըզ ու գապուլ իթմէյէ մէմուր տըր ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՅԵԱՆ

ԲԱԲԱՏՕԲՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՆ

ԷՆՎԱՒ ԻՊԷՔԼԻ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

Բապատօպուլօ պիրատէրլէր՝ ախիրէն Լիօնըն էն ալա ֆապրիգալարըն. տան քիւլլիյէթլի էնվաի իփէքլի գումաշլար, վէ Բարիզտէն էնի մօտա գու. մաշլար , վէ մօպիլյա վէ գանաբա վէ սաիրէ տէօշէմէսի իչիւն միւխթէլիֆ իփէքլիլէր կէթիրթմիշ օլտուգլարընը բայիթախթըն միւհթէրէմ էհալիսինէ վէ քէնտի միւթէաստիտ միւշթէրիլէրինէ իլան իթմէլէ քեսպը ֆախր ի. տէրլէր ։

Մուսախիլէյհիմ պիրատէրլէրին յօգտան պէրու Եվրօբա իլ պիր խայլի մուխասպէրէլէրի պուլունտըղը ճիհէտէն , պունլար՝ մալլարընը բէք էհվէն վէ միւնասիպ ֆիյաթլա սաթըգլարը ճիհէթլէ , էհալինին՝ քէնտի տիւքքեան. լարընը քէմալ էմնիյէթլէ Թէշրիֆ իտէճէկլէրի իւմիտ իտէրլէր ։ Մէզքիւր տիւքքեանլար՝ 4.6, 31, վէ 33 նումէրօլը օլտուգլարը հալտէ Աթամպօլտա Զարշըի Քէպիրտէ Գալպագճըլար պաշընտա , վէ մաղազանըն պիրի տէ 21 նումէրօլը օլտուղու հալտէ Քիւրքճիլէր իչինտէ պուլունուր ։

---

(1) (2) (3)

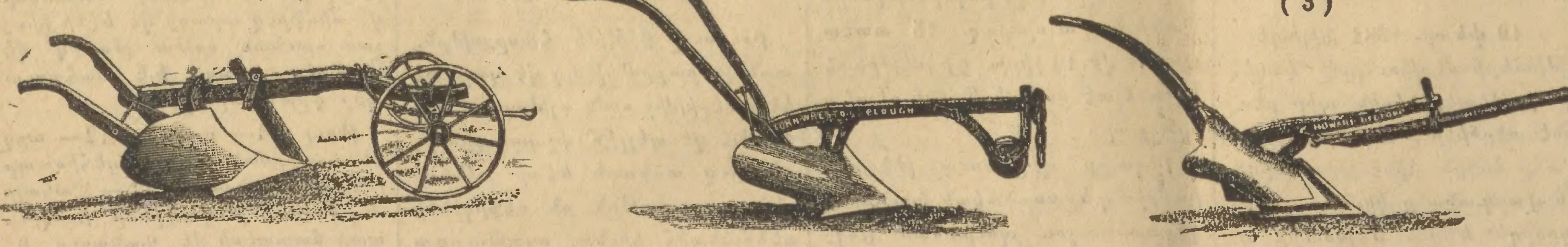

ՉԻՖԹՃԻԼԷՐԷ ՄՈՒՀԻՄՄ ԳՕԼԱՅԼԸԳ

ԱՃԷՆԹՕՍՈՒ ՏԷՐԱԼԻՕՆԷՏԷ ԳԱԼԱԹԱՏԱ

Յ. Մ. Յ· ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Պալատէ րէսիմլէրի կէօսթէրիլէն սապանլար , վէ սաիր էտէվաթը զըրաիյէսի իչիւն Ինկիլթէրրանըն գըրատ ճէմիյէթը զըրաիյէսի Թարա. ֆընտան ԷԼԼԻ ԱԼԹԸ ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԻՒՔԵԱՖԱԹ գազանմըշ օլան Միւսիւ Հօուարտըն իճատը օլուպ , Անատօլու վէ Րումէլի չիֆթճիլէրինէ պէօյիւք գօլայլըգլար կէօսթէրմիշ տիր ։

Մէզքիւր սապանլար կէրէք եումշագ վէ կէրէք սէրթ Թօբրագլար. տա գուլլանըլըր , վէ պու սապանլարլա իշլէյէն չիֆթճինին իսթիֆատէ իտէճէյի գօլայլըգլարը Թարիֆ իլէ անլաթմագ միւմքին տէյիլ ։

Մէզքիւր սապանլարըն պիչիմի էսկի ուսուլէ օլան վէ ԱՐՕՐ վէ ԳՕ. ԹԱՆ տէնիլէնլէրէ պէնզէր իսէ տէ , էօյլէ պիր ալա ուսուլէ իմալ ի. տիլմիշ տիր քի , իսթէնիլէն տէրինլիքտէ չիֆթ սիւրիւլէպիլիր , ազ եօր. կունլուգլա չօգ իշ կէօրէճէք տիր . հասըլը պու ալէթին վասի օվալարտա տախի բէք պէօյիւք խըզմէթ իտէպիլէճէյի Անատօլու վէ Րումէլի ահա. լիսինէ սուրէթը մախսուսէտէ իլան օլունուր ։

Մէզքիւր սապանլարըն Թօբրագա սօքուլան ուճլարընտան եէտէքլէրի տախի պուլունուր ։

(1) Նօ.	սապանլար գըյէ	60 ֆի.	5	Օս. Լ.	եէտէյի	15 ղրշ.
(2)	»	» 40	» 3	» »	»	12 »
Սաֆի տէմիրտէն (3)	»	» 20	» 2	» »	»	12 »

Գաթըր վէ սաիր հայվան իլէ նագլի չօգ գօլայ տըր ։

Իշպու սապանլար հագգընտա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն, տօղ. րուտան տօղրույա մուսախիլէյհիմ Մուրատեան պիրատէրլէրէ միւրաճա. աթ իտէպիլիրլէր ։ Թաշրալարտան օլունան սըբարըշլարըն պէտէլի բէշին. նէն էօտէնմիշի հալտէ տէրհալ կէօնտէրիլիր ։ Պու մաքինալարըն խայլը րէսիմլէրի տախի վար տըր քի Թալիպլէրէ վէրիլէճէք տիր ։

ԹԱՇՐԱՏԱ ՊՈՒԼՈՒՆԱՆ ՎԷՔԻԼԼԷՐԻՄԻԶԻՆ ԻՍԻՄԼԷՐԻ

Թրապզօն .
Եօզկաթ .
Էնգարէ .
Զանկըրը վէ Քէ կին . [illegible] աղա Թօբալեան . Աւթարճը խան Նօ. 14
Սիվրի Հիսար .
Պէյ Պազար .
Պրուսա . Պօղօս վէ Ցակոբճեան աղա Տէմիրճի
Պաֆրա . Կարապետ աղա Աթմաճեան
Սամսօն . Ն. Ճինկօզեան Մ. Տատեան վէ Գ. Միքայէլեան աղալար վէ գումբանեասը
Նրզինկեան . Ցակոբ աղա Շաւարշ
Պանտըրմա . Յովհաննէս աղա Տէր Անտոնեան
Քէօսթէնճէ . Գարացալը պիրատէրլէր
Էրզրում . Յովհաննէս աղա Ինճիճեան
Կիւրիւն . Մանուկ աղա Յ. Քօչօնեան
Պայպուրտ . Համբարձում աղա Գազանճեան
Թօգաթ . Անտոնիկ աղա Փիլիպպոսեան
Մէրզիֆօն . Մկրտիչ աղա Ֆէնէրճեան
Խարբութ . Ճիվան աղա Թէրզիպաշեան
Քէօթահեա . Քեահեաեան գումբանեասընտան Ցակոբ աղա Սուճուեան
Ատանա . Գրիգոր աղա Սեւտիսեան
Պալիքէսիր . Կարապետ աղա Քօստիկեան
Աֆիօն Գարահիսար . Ցակոբ աղա Տօնէլեան
Գայսէրիյէ . Նազարէթ աղա Մալխասեան
Զօրում . Գրիգոր աղա Զօրթեան
Ամասիա . Կարապետ աղա Կիւմիւշեան
Սունկուրլը . Աւետիս աղա Թալասեան
Մուսուլ . Հէվաճէ Տավութ Թէլօ վէ շիւրէքեասը
Մէրտին . » Մահտէսի Թօմա Միմարպաշը
Սղերտ . » Ճիրճիսիլ Եուսուֆ Ասպօշ էֆէնտի
Սըվազ . Պետրոս աղա Տէրպապեան Շէյխ խանընտա
Էտիրնէ . Խաչատուր վէ Թադէոս Մէնդիլճեան աղալար Գազազխանէ չարշըընտա
Թէրսիս . Հաճի Գրիգոր աղա Փանոսեան
Մալաթիա . Աւետիս աղա Եագութեան
Զանագ գալէ . Անդրանիկ աղա Թաշճեան
Գասթամունի . Գրիգոր աղա Թագուրեան

ՍԸՀՀԷԹ ՎԷ ԳՈՒՎՎԷԹ

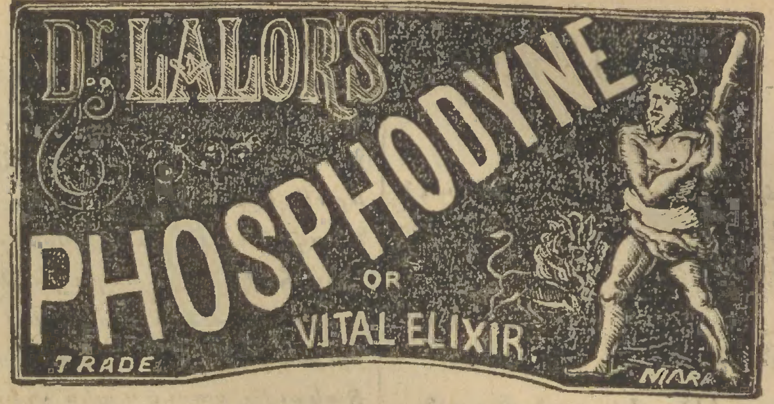

ՎԷ ԹԷՀԼԻՔԷՍԻԶ

Տօգթօր Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ 1862 տէ իճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր.

Պու իլաճ՝ Հինտիսթանտա , Զինտէ վէ միւսթէմլէքեաթտա կէրէք գարա ճիհէթէ Թէճտիր իչէճէկի վէ կէրէք պիւթիւմէ ալաթը հայաթիյէյի Թագվիյէ վէ Թանգիմ իտէճէկ իսլիգիւլտէ պիր մուալիճէ տիր ։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ ֆօսֆօրտան միւրէքքէպ պիր Թէր. քիպ օլուպ , տըմաղա վէ կէօզէ բէք հօշ տըր ։ Պու իլաճ՝ նէպաթի ալ. գալօյիտ Թաալիր օլունան էճզատան միւրէքքէպ բարլագ պիր սու տըր վէ ֆէվգէլատէ գուվվէթ վիրիճի հասսէլէ. րէ մալիք տիր ։ Շիմտիքի իլմի քիմեանըն էն ալա էսէրի օլուպ , իչինտէ հիչ պիր մուզիր վէ տէրէճէէ սինտէն զիյատէ մուահիլ էճզա եօգ տըր , հիչ պիր սուի Թէէսիրտէ պուլունմազ, մէչհուր հէքիմլէր տախի վիճտանլարը գուվվէթի հայաթիյէսինի Թէճտիտ իտէճէք ֆէվ. գէլատէ պիր գուվվէթէ մալիք օլտու. ղընը վէ պու խուսուստա հիչ մանէն. տի օլմատըղընը Թաստիգ իթմիշլէրտիր ։ Գանը , պէյնի վէ սինիրլէրը Թագվի. յէ էտէր տիր ։ Պու իլաճ սուրէթի միւ. գէմմիլէտէ ալա վէ սայիրէնին պիւ. ճիւմլէ մուաւէնէթընէ վիւսաթ վէ իսմրան վէրիր , գանը ալա գայմ իթ. տիրմէզ, վէ պէտէնէն վէ եախօտ զիհ. նին բէք գլյատէ չալըշըլըգտա եօր. գունլուղուն էօնիւնիւ ալըր ։ Զինհէ սէ. լվինճ, սատաէթ, բարլագլը վէ Թէէս. սիր վէրէն պէյին վէ սինիր վէ աղա. սէթին գուվվէթինի պու իլաճ պագը Թութար ։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻ սինիրլէրըն վէ գանըն հէր նէվի պօ. զուգլուգլարընը սէրիան վէ սուրէ. թի մայիմէտէ տէֆ իթտիկի իչիւն պու կիւնքիւ կիւնտէ վէրիլէն պիւ. ճիւմլէ Թէրթիպաթըն էն ալասը տըր ։ Սինիրլէրին գանըն պօզուգլուգլարը, էսք զիյատէ սինիր զայըֆլըղը, ումումի բըզվէթսիզլիք, սագլ վէ վիճտան զաաֆը, գուլաք գըժըլթըլարը, գուվվէթ զայիֆ օլմագ վէ իշտահ գաչմագ, միյտէ հա. զըմսըզլըղը վէ գարաճիյէր հասթա. լըգլարը , եէլ սինիրլերտա աղրը , մէրագ , հէր տէրէճէտէ սինիր գուվ. վէթսիզլիկի , գուվվէթի հաֆըզէ զա. աֆը , պէյին եումուշագլըղը , քէօթի. րիւմլիւք , սըրթ էմիքքէտէքի աղ. րը , լումպակօ ճանի կէօսքէ սանճըսը , սիեաթիքա ճանի գալչա սինիրընտա էզըյ. լի պիր աղրը , պէլ վէ մէսանէ խաս. թալըղը , սիւթիք զօրու վէ զայրիհիւմ վէ զայրիհիւմ , նէօվպէթլի սըթմա , բարագմօզ , Թըղնէֆէսլիք , վէրէմ , էսքիմիշ գալպ հասթալըղը , սըրաճա վէ տէրի հասթալըգլարը, աղալէթ զա. աֆըզը, վագթսըզ քէօրլիւք, էվհա. մըլ ինսան վիճտանընտա հէր հանկը աղլանըն գուվվէթի հայաթիյէսինի նօգ. սանընտան նէշէթ իտէն պիլճիւմլէ իլ. էթ վէ հասթալըգլար ։

—

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍՖՕՏԻՆԻՆ ԹԷԷՍԻՐԻ

Իքի գաթ տըր վէ ասլա պօզմա չըգ. մազ . պիր Թարաֆտան պու իլաճ սի. նիր գուվվէթինի արթըրըր , վէ տի. կէր Թարաֆտան գանըն վէ ալէթին գուվվէթինի Թէճտիտ իտէր պիր վա. սըթա տըր . պինաէնալէյհ պու իլաճ վայըֆ վիճտանլարա գուվվէթ վէրիր վէ հասթալարը էօյլէ պիր հալէ կէթիրիր քի, գանը իտէրսին հիչ զայըֆլըգ չէք. մէմիշ տիր ։

Վէլիտէլէր վէ Էթֆալ

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյին վէ գա. րաճիյէր հասթալըգլարընտան վէ միյտէ ֆէսատընտան պինլէրճէ ին. սան էօլմէքտէ օլուպ , պու հաս. թալըգլար հայաթը ինսանըն քէօ. քիւնիւ գուրուտուրլար ։ Մէզքիւր հաս. թալըգլար՝ բէք չօգ տիրայէթլի զէ. վաթ իւզէրինէ ֆէնա Թէէսիր իտուպ, զիրա անլէր իչիւն հայաթ սէվինճլի վէ ֆայտէլի օլաճագ եէրտէ պիր եիւք օլուր ։ Իշ է պու կիպի հասթալըգլար չէքէն բէք չօգ զէվաթ շահատէթ ի. տէրլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՕՍ. ՖՕՏԻՆԻ հէր նէ սուրէթտէ օլուր իսէ օլսուն գուհուրա կէլմիշ օլան մի. տէ ֆէսատընը վէ գարաճիյէր հաստալըղը պու կիւնէ գատար պուլունմուշ օլան տիկէր հէր նէվի իլաճտան իւսթիւն տիր ։ Իշտահ ա. չար վէ միտէյի տիւզէլթիրիր . Թէէ. սիրի տէ բէք չաբուգ վէ մուհագգագ սուրէթտէ կէօրիւլիւր. Էօյլէ քի , էօ. միւր սէօնմէք տէրէճէյէ կէլմիշ. տէ վէ զիհին տախի վիճտանըն ֆէնա. լըղը Թէէսիրինտէն սայքի աճզագլըգ հալինէ տիւշմիւշ իսէ , պու գուվ. վէթլի իլաճտան պիր գաչ տէֆա ալը. նըճա , համթանըն մէյլուլիյէթի տէֆ օլուր վէ կէրէք վիճտանը վէ կէրէք զիհնի քէսպը գուվվէթ իտէր ։

ԵՒՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻՔ ԹԵՃՐԻՊԷԼԷՐ

Խուսուսաթը մէզքիւրէյի իսպաթ ի. տուպ , պունտան մաատա տիւնեանըն հէր միլլէթինտէն միւթէպէր ֆամիլե խալար, վէ զէվաթը միւխթէլիֆէ՝ վէքր օլունան մուհասսանաթը կէօրմիւշ օ. լտուգլարընտան , պունա սէրպեսթէ շահատէթ իտէրլէր ։

Տիննէտանըն հէր էճզաճըսը, պու ի. լաճըն պիր շիշէսինի 4 ս. 6 տա վէ 11ս. ֆիյաթըլտա ֆիրուխթ իտէրլէր ։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ . Պէհէր շիշէնին իւզէրինտէ ինկիլիզ հիւքիւմէթի Թա. րաֆընտան պիր պանտրօլ խալըլ. ըլըշ օլուպ , պու պանտրօլուն իւ. զէրինտէ տէ հաքքէթլու զըրալըզա հաք. րէթլէրինին միւթէպէր գօմիսէրլէրի էմրի իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՕՍ. ՖՕՏԻՆԻ , Լօնտօն , Էնկլէնտ» քէլի. մէլէրի ինկիլիզճէ օլարագ խագլըմըշ տըր ։ Էկէր պու խագը օլմազսա գալպ տըր ։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ

Թարաֆընտան էմալ օլունմուշ տըր . Պայ Հավըտա 32 Նօ. Կէսֆօրտ Ըօթըրրիթտէ

ԼՕՆՏՕՆ Ն. ՈՒ. ԷՆԿԼԱՆՏ

Ֆօսֆօտինին սահիպի վէ մուճիտի ։

Սուրէթի խուսուսիյէ. Եէմէքտէն էվ. վէլ կիւնտէ իւչ տէֆա պիր չօրպա գաշըղը ։

Աթամպօլ , Գալաթա , վէ Պէյօղլու. նուն պէօյիւք էճզախանէլէրինտէ պու. լունուր ։

Թիւրքիա , Րումանիա վէ Պուլկա. րիա իչիւն աճէնթէ պուլունան սահի. պի նըզամինտէ Թօրտան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր ։

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՌՈՒԱՆԱ

Ումումի ինկիլիզ մաղազասը Նօ. 95 վէ 97 Եիւքսէք գալտըրըմտա գապը. Թա մէրքէզի գուրպինտէ ։

Գալաթա
ՍԹԱՄՊՕԼ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 1 Մարտ.

Ինկիլ էսհամը Ինկ. Լիր.	100 1/4
Օսմ. էսհամը աչըլըը	11-1/16
» » գարանտը	11-1/4
Իսթիգրազ 65	15-7/8
» 69	12-3/8
» 71	66-
» 72	22 1/2
» 73	11-1/4
Օսմանլը պանգասը	18-1/8
Մըսըր տայրէսի. մալիյէ հըսէ	65-3/4
» իսթիգրազը	88-
Րուսիա իսթիգրազը	83 5/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ, 1 Մարտ.

Ֆրանսըզ էսհ. 3 % ֆր.	85-50
» » 5 գրօնտալ	116-10
Օսմ էսհամը աչըլըը	11-15
» » գարանտը	11-45
Իսթիգրազ 65 ֆր.	70-
» 69	61-
» 73	56-
Մըսըր ֆօնտ. մալիյէ հըսէ	328 75
Գրէտի Լիօնէ	760-
Օսմանլը պանգասը	706 25
Րումէլի շըմէնտըֆէրլ	49-
Իթալիա էսհամը	86-70
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ	25-23

Վիէննա, 1 Մարտ.

Աճիօ ֆիօրին	-
Րումէլի շըմէնտըֆէրէ	22-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհամ ումումիյէ աքչ. գար.	12 21
Պու սապահ աչըլըը	12-23
Իսթիգ. 63 (Մուլթան) 6 % ֆ.	68 50
» 65 » 6 % ֆ.	67-50
» 69 (Թիւնար) 6	81 50
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)	21-25
» 73 6 % ֆ.	57 25
Րումէլի շըմէնտըֆէր 3	49 50
Ագճէ Ֆայիզի	09-
Րէօր Նըգ.	-
Հէվալէսիզ »	25-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6 52
Օսմանլը պանգասը	9-
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-17
Թրամվայ	5 65

ԱԳՃԷԼԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան	Ղշ. Փր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108- 5
Մէթալիք »	206-
Պէշլիք »	209-
Ալթըլըգ »	127-10
Պազըր »	610-
Գալըպ »	890-
Ինկիլիզ լիրասը	110-12
Ֆրանսըզ ալթունու	87-50
Ֆօլ	90-10
Գըրմըզ ալթունու	51-25
Գարպօն գայմէսի	8-95